

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

LRZ. 410.009.02.2020

Pan

st. bryg. mgr inż. Tomasz Baran

Komendant Miejski

Państwowej Straży Pożarnej

w Rzeszowie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/20/035 Funkcjonowanie krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

ul. Kraszewskiego 8, 35-016 Rzeszów

T +48 17 780 23 00, F +48 17 780 23 06

lrz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Rzeszowie
Kierownik jednostki kontrolowanej	st. bryg. mgr inż. Tomasz Baran - Komendant Miejski Państwowej Straży Pożarnej w Rzeszowie ¹
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Regulacje prawne i organizacja funkcjonowania ksrg na terenie powiatu. 2. Wymiana informacji i koordynacja działań jednostek ksrg prowadzących działania ratownicze. 3. Wyposażenie jednostek oraz wyposażenie i wyszkolenie ratowników. 4. Sprawowanie przez komendanta powiatowego (miejskiego) PSP nadzoru nad ksrg na terenie powiatu.
Okres objęty kontrolą	Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2019 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie
Kontroler	Monika Marciniak, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LRZ/98/2020 z dnia 1 lipca 2020 r.

(akta kontroli str.1-4)

¹ od dnia 1 stycznia 2017 r.

²Dz. U. z 2020 r., poz.1200 w dalszej treści *ustawa o NIK*

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli Komendant Miejski Państwowej Straży Pożarnej w Rzeszowie (w dalszej treści *Komendant*) zapewnił skuteczne działanie krajowego systemu ratowniczo – gaśniczego (w dalszej treści *ksrg lub system*) na terenie powiatu rzeszowskiego. Zdaniem NIK przykładem tej skuteczności jest między innymi osiągnięcie przez 95% jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej (w dalszej treści *OSP*) włączonych do *ksrg* wysokiego stopnia dyspozycyjności, a średni czas wyjazdu tych jednostek w roku 2019 wynosił 4 minuty, co stanowiło poprawę o 1 minutę w stosunku do roku poprzedniego.

NIK stwierdza, że stan faktyczny wyposażenia KM PSP był zgodny (lub ilościowo wyższy) z liczbą wyposażenia określoną w Tabeli wyposażenia, ustalonej przez Komendanta oraz w *Standardach minimalnego wyposażenia komend powiatowych (miejskich) państwowej straży pożarnej w tym jednostek ratowniczo – gaśniczych*⁴. Komendant monitorował stan wyposażenia jednostek *OSP* w *ksrg* i podejmował regularne działania mające na celu spełnianie przez nie standardów wyposażenia określonych w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 15 września 2014 r. w sprawie zakresu, szczegółowych warunków i trybu włączania jednostek ochrony przeciwpożarowej do krajowego systemu ratowniczo – gaśniczego⁵.

KM PSP rzetelnie sporządzała Analizę zabezpieczenia operacyjnego, formułując na jej podstawie wnioski, które następnie były realizowane np. poprzez utworzenie Jednostki Ratowniczo – Gaśniczej Nr 3 PSP, co w ocenie NIK będzie miało znaczący wpływ na poprawę bezpieczeństwa na terenie powiatu.

Kontrola wykazała również, że Komendant zapewnił prawidłową koordynację działań jednostek *ksrg* prowadzących działania ratownicze.

NIK pozytywnie ocenia opracowanie i realizowanie przez KM PSP *Programu organizacyjno – użytkowego instalacji powiatowej sieci radiowej na terenie miasta Rzeszowa i powiatu rzeszowskiego*, którego celem jest zagwarantowanie 100% pokrycia terenu zasięgiem radiowym.

Stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości dotyczyły sporządzanej przez KM PSP analizy zagrożeń bez uwzględnienia w niej wszystkich obligatoryjnych elementów, niesporządzanie analizy z ćwiczeń ratowniczych oraz skierowanie do pracy na Stanowisku Kierowania czterech funkcjonariuszy bez przeszkolenia specjalistycznego przeprowadzanego na bazie *Programu Szkolenia Obsad Stanowisk Kierowania Państwowej Straży Pożarnej*.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR

1. Regulacje prawne i organizacja funkcjonowania *ksrg* na terenie powiatu.

Opis stanu faktycznego

1.1. W okresie od dnia 1 stycznia 2019 r. do dnia 30 czerwca 2020 r. na terenie powiatu doszło do 6 005 zdarzeń to jest:

- 1 468 pożarów;
- 4 093 miejscowych zagrożeń;
- 444 fałszywych alarmów.

PSP podejmowała działania ratownicze⁶ w 3 255 przypadkach, dotyczyło to następujących zdarzeń:

- 868 pożarów;
- 2 004 miejscowych zagrożeń;
- 383 fałszywych alarmów.

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną, jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ załącznik nr 1 do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 listopada 2014 r. w sprawie szczegółowych zasad wyposażenia jednostek organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. poz. 1793)

⁵ Dz. U. poz. 1317

⁶ Ilość działań ratowniczych podejmowanych przez jednostki *ksrg* nie jest tożsama z liczbą zdarzeń, co jest konsekwencją faktu, że do jednego zdarzenia mogło być zadysponowanych kilka jednostek.

Jednostki OSP podejmowały działania ratownicze w 2 555 przypadkach, dotyczyło to następujących zdarzeń:

- 828 pożarów;
- 1 656 miejscowych zagrożeń;
- 71 fałszywych alarmów.

Inne jednostki OSP podejmowały działania ratownicze w 1 973 przypadkach, dotyczyło to następujących zdarzeń:

- 621 pożarów;
- 1 295 miejscowych zagrożeń;
- 57 fałszywych alarmów.

(akta kontroli str. 1812)

Według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. ksrq na poziomie powiatowym tworzyły:

- 2 jednostki ratowniczo – gaśnicze oraz posterunek PSP w miejscowości Dynów;
- 37 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych włączonych do ksrq (w dalszej treści OSP).

Według stanu na dzień 30 czerwca 2020 r. ksrq na poziomie powiatowym tworzyły:

- 2 jednostki ratowniczo – gaśnicze oraz posterunek PSP w miejscowości Dynów;
- Lotniskowa Służba Ratowniczo – Gaśnicza Portu Lotniczego Rzeszów – Jasionka (w dalszej treści LSRG);
- 37 OSP.

32 jednostki włączone były do ksrq bezterminowo, dwie jednostki⁷ włączone były na okres do dnia 31 grudnia 2022 r.; 4 jednostki⁸ włączone były na okres do dnia 31 grudnia 2024 r. Średni czas wyjazdu jednostek OSP ksrq w roku 2018 wynosił 5 minut (poprawa o jedną minutę w stosunku do roku poprzedniego).

Średni czas wyjazdu jednostek OSP ksrq w roku 2019 wynosił 4 minuty (poprawa o jedną minutę w stosunku do roku poprzedniego).

W ramach KM PSP funkcjonowały cztery specjalistyczne grupy ratownicze o następujących specjalizacjach:

- 1) Grupa Ratownictwa Wysokościowego Rzeszów 1;
- 2) Grupa Ratownictwa Chemiczno – Ekologicznego Rzeszów 2;
- 3) Grupa Ratownictwa Technicznego Rzeszów 3;
- 4) Grupa Ratownictwa Wodno - Nurkowego Rzeszów 4.

Grupy te funkcjonowały w ramach centralnego odvodu operacyjnego.

Monitoring stopnia realizacji planu sieci jednostek ksrq na poziomie powiatowym prowadzony był poprzez monitorowanie wyznaczonych jednostek ws. spełnienia kryteriów włączenia do ksrq.

Z Analizy dyspozycyjności jednostek OSP włączonych do ksrq z terenu powiatu rzeszowskiego i miasta Rzeszów⁹ wynika, że w roku 2019:

- 35 jednostek OSP (95%) osiągnęło wysoki stopień dyspozycyjności (87,6% – 100%);
- 1 jednostka OSP (3%) osiągnęła średni stopień dyspozycyjności (75,1% – 87,5%);
- 1 jednostka OSP (3%) osiągnęła niski stopień dyspozycyjności (0% – 75%).

Stan organizacyjny ksrq oraz jego potrzeby opisane zostały w *Planie ratowniczym dla Miasta Rzeszowa i Powiatu Rzeszowskiego* oraz *Analizie zabezpieczenia operacyjnego Miasta Rzeszowa i Powiatu Rzeszowskiego*.

Wyznaczając zasięgi podmiotów ksrq w dwóch przedziałach czasowych tj. odpowiednio 8 i do 15 minut do wyznaczenia zasięgów OSP uwzględniono również czas potrzebny na

⁷ OSP Budy Głogowskie i OSP Strażów

⁸ LSRG Rzeszów Jasionka; OSP Górnio; OSP Hermanowa; OSP Siedliska

⁹ Integralna część Analizy zabezpieczenia operacyjnego

przyjęcie zgłoszenia oraz alarmowania jednostki, który ustalono w następujący sposób:

- 1) dla jednostek ratowniczo gaśniczych PSP – 2 minuty (1 minuta na przyjęcie zgłoszenia oraz 1 minuta na alarmowanie i wyjazd zastępów ratowniczych);
- 2) dla jednostek OSP włączonych do ksrq – 5 minut.

Zasięgi jednostek ksrq zostały określone przy założeniu:

- 1) średniej prędkości pojazdu 60 km/h;
- 2) dla jednostek PSP i OSP przedstawiono rzeczywiste zasięgi wyznaczone przy istniejących ciągach komunikacji drogowej.

(akta kontroli str. 68-179, 816-818)

Komendant wyjaśnił, że wyznaczanie obszarów działania z czasem dojazdu pierwszego zastępu wynoszącym 8 minut wymagane jest rozporządzeniem ws. szczegółowej organizacji ksrq. Straż rozliczana jest, podczas codziennych interwencji, z czasu dojazdu do zdarzenia w czasie powyżej 15 minut. Takie przypadki należy opisać.

KM PSP w Rzeszowie formułowała wnioski związane z 15 minutowym czasem dojazdu pierwszych zastępów. Wnioski te dotyczyły budowy nowej jrg. We wnioskach nie był uwzględniany czas 8 minut ze względu na charakterystykę chronionego obszaru. Aby zapewnić czas dojazdu pierwszego zastępu w ciągu 8 minut konieczna byłaby bardzo gęsta sieć jednostek. Na czas 8 minut składa się również czas wyjazdu od zaalarmowania. W przypadku OSP w 2019 roku średni wyjazd wyniósł 4 minuty.

(akta kontroli str. 2009)

Potencjał ksrq powiatu rzeszowskiego według stanu na dzień 31 grudnia 2019 r. przedstawiał się następująco:

- 3 jednostki ratowniczo-gaśnicze PSP;
- 184 ratowników PSP;
- 37 jednostek OSP;
- 920 ratowników OSP;
- 1 inna jednostka z liczbą 46 ratowników.

Łącznie było to 41 jednostek z 1150 ratownikami.

Potencjał ksrq powiatu rzeszowskiego według stanu na dzień 30 czerwca 2020 r. przedstawiał się następująco:

- 3 jednostki ratowniczo-gaśnicze PSP;
- 181 ratowników PSP;
- 37 jednostek OSP;
- 854 ratowników OSP;
- 1 inna jednostka z liczbą 46 ratowników.

Łącznie było to 41 jednostek z 1081 ratownikami.

(akta kontroli str.1810-1811)

Przeprowadzona przez Komendanta analiza wykazała, że:

- na terenie powiatu występowały niewielkie obszary występujące poza zasięgiem jednostek OSP ksrq w czasie do 15 minut, były to obszary leśne z brakiem dróg dojazdowych;
- czas dotarcia sił i środków PSP do miejsca zdarzenia w części powiatu rzeszowskiego - z właściwych terenowo jednostek ratowniczo-gaśniczych jest dłuższy niż z takich jednostek powiatów sąsiednich.

W celu zapewnienia dysponowania sił i środków z zachowaniem tzw. kryterium czasowego ustalone zostały dla tego typów przypadków tereny pomocy wzajemnej. Właściwi komendanci miejscy i powiatowi podpisali porozumienia, które zostały wprowadzone do stosowania rozkazem Podkarpackiego Komendanta Wojewódzkiego PSP.

(akta kontroli str. 68-179, 816-818, 2020-2050)

KM PSP opracowała plan budowy ksrq na terenie powiatu zgodnie z zatwierdzoną przez Komendanta Głównego PSP w październiku 2016 r. *Metodyką budowy planu sieci jednostek*

OSP przewidzianych do włączenia do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego.
(akta kontroli str. 180-231)

Stan faktyczny wyposażenia KM PSP był zgodny lub ilościowo wyższy z liczbą wyposażenia określoną w *Standardach minimalnego wyposażenia komend powiatowych (miejskich) państwowej straży pożarnej, w tym jednostek ratowniczo – gaśniczych*¹⁰.
(akta kontroli str. 1814)

Stan faktyczny wyposażenia specjalistycznej grupy ratowniczej w Rzeszowie z jednym wyjątkiem - lekkiego samochodu ratownictwa wodnego dla grupy składającej się z 3 ratowników zgodny był z *Normami minimalnego wyposażenia specjalistycznych grup ratowniczych*¹¹.
(akta kontroli str. 1813)

W sprawie braku lekkiego samochodu ratownictwa wodnego dla grupy składającej się z 3 ratowników Komendant wyjaśnił, że SGRW „Rzeszów 4” zbudowana jest na bazie trzech komend, tj. KM PSP Przemyśl, KM PSP Rzeszów i KM PSP Tarnobrzeg. Grupa z Przemyśla posiada na swoim wyposażeniu średni specjalny samochód ratownictwa wodnego SRw, grupa z Tarnobrzega posiada na swoim wyposażeniu lekki specjalny samochód ratownictwa wodnego SLRw, natomiast grupa z Rzeszowa podczas swojego dyżuru (zmiana I) obsadza lekki samochód operacyjny SLOp wraz z przyczepką z wyposażeniem. W związku z powyższym całościowo SGRW „Rzeszów 4” posiada na wyposażeniu samochód. Jednak ze względu na strukturę grupy oraz normę wyposażenia komend KM PSP w Rzeszowie nie jest w stanie wydzielić samochodu tylko dla grupy. Należy podkreślić fakt, że grupa rzeszowska pełni dyżur nurkowy tylko na jednej zmianie, natomiast grupy tarnobrzeska i przemyska są w stanie zapewnić dyżur na wszystkich trzech zmianach.

(akta kontroli str. 2058)

Docelowy plan sieci jednostek ksrq na terenie powiatu określany był przez *Metodykę* w przedziałach czasowych, w okresie objętym kontrolą obowiązywał przedział lat 2017-2020. Do realizacji ratownictwa specjalistycznego na terenie powiatu planowanych było 16 jednostek OSP. Wszystkie te jednostki zostały włączone do ksrq.
(akta kontroli str. 38- 179)

Na terenie podległym KM PSP w Rzeszowie nie utworzono wspólnych zespołów ratowniczych.
(akta kontroli str. 36-37)

1.2. Jednostki OSP zostały włączone do ksrq na podstawie zawartych z KM PSP umów – porozumień w sprawie włączenia Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej do krajowego systemu ratowniczo- gaśniczego (w dalszej treści porozumienie).

- 1) w latach 2000 – 2009 zawarto 33 porozumienia na czas nieokreślony;
- 2) w latach 2014 - 2019 zawarto 8 porozumień na czas określony.

W dniu 18 września 2019 r. KM PSP zawarła z Portem Lotniczym Rzeszów – Jasionka sp. z o.o. na czas określony do dnia 31 grudnia 2024 r. porozumienie w sprawie włączenia LSRG do ksrq.

Porozumienia zawarte w latach 2000 - 2014 zawierały elementy wymagane w § 3 ust. 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 14 września 1998 r. w sprawie zakresu, szczegółowych warunków i trybu włączania jednostek ochrony przeciwpożarowej do krajowego systemu ratowniczo – gaśniczego¹² nie zostały jednak zaktualizowane po wejściu w życie rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15

¹⁰ załącznik nr 1 do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 listopada 2014 r. w sprawie szczegółowych zasad wyposażenia jednostek organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej (DZ.U. poz. 1793)

¹¹ Załącznik nr 4 do rozporządzenia z dnia 21 listopada 2014 r.

¹² Dz. U. Nr 121, poz. 798

września 2014 r. w sprawie zakresu, szczegółowych warunków i trybu włączania jednostek ochrony przeciwpożarowej do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego.

(akta kontroli str. 1032-1174)

Komendant wyjaśnił, że rozporządzenie MSW z dnia 15 września 2014 r. w sprawie zakresu, szczególnych warunków i trybu włączenia jednostek ochrony przeciwpożarowej do krajowego systemu ratowniczo – gaśniczego nie nakłada takiego obowiązku. Dodatkowo KM PSP w Rzeszowie nie otrzymała wytycznych lub zaleceń opisujących sposób i zakres przeprowadzenia aktualizacji porozumień.

(akta kontroli str. 1503)

Komendant Główny PSP r. polecił¹³ komendantom wojewódzkim PSP przeprowadzenie kontroli jednostek OSP włączonych do ksrq i oczekujących na włączenie do systemu. Przedmiotem kontroli powinno być zweryfikowanie ze stanem faktycznym treści porozumień, w szczególności w zakresie określonym w § 3 ust. 2 ówczesnie obowiązującego rozporządzenia w sprawie warunków włączania jednostek do ksrq.

Odnosząc się do sposobu realizacji przedmiotowego polecenia Komendant wyjaśnił, że:

- Podkarpacki Komendant Wojewódzki PSP przekazał dwa pisma (Nr WR-0134/1/05 z dnia 6.01.2005 r. i 12.01.2005 r.) polecające przeprowadzenie weryfikacji treści zawartych z jednostkami OSP w ksrq porozumień,
- w wyniku polecenia aneksowano 22 umowy – porozumienia,
- po 2005 r. nie przeprowadzano aneksowania umów – porozumień OSP w ksrq.

(akta kontroli str. 1983-2005)

Komendant wyjaśnił, że informacje o zdolności podejmowania działań ratowniczych przez jednostki ksrq KM PSP w Rzeszowie pozyskuje poprzez coroczne inspekcje gotowości operacyjnej OSP w ksrq. Dodatkowo Stanowisko Kierowania KM PSP w Rzeszowie prowadzi na bieżąco zestawienie dyspozycyjności OSP m.in. w postaci Systemu Wspomagania Decyzji PSP (SWD PSP). Dodatkowo SK KM PSP w Rzeszowie ma dostęp do aplikacji E-Remiza, w której on-line można sprawdzać gotowość druhow na wysłany alarm. Obecnie w E-Remizie zalogowanych jest 51 jednostek OSP, w tym 24 z ksrq.

(akta kontroli str. 36-37)

Z raportów z przebiegu służby stanowiska kierowania KM PSP wynika, że dane dotyczące liczby strażaków; samochodów w podziale; zdarzeń (na służbę i za dobę); podejmowanych działań, wycofanego sprzętu KM PSP oraz jednostek OSP ksrq były uaktualniane, co 12 godzin w momencie przekazywania służby.

(akta kontroli str. 2010 - 2015)

1.3. W okresie objętym kontrolą KM PSP w Rzeszowie nie zawierał umów cywilnoprawnych z podmiotami niebędącymi podmiotami ratowniczymi oraz ekspertami do spraw prognozowania zagrożeń.

(akta kontroli str. 1502)

1.4. W okresie objętym kontrolą w KM PSP sporządzano *Analizę zagrożenia Powiat Rzeszowski z Miastem Rzeszów* sporządzoną w styczniu 2019 r.¹⁴ oraz styczniu 2020 r. (w dalszej treści *analiza zagrożenia*). Przedmiotowe analizy w ciągu roku nie były aktualizowane.

Komendant wyjaśnił, że w styczniu danego roku kalendarzowego jest przeprowadzana analiza zagrożeń na podstawie danych za rok poprzedni zebranych podczas bieżącej działalności struktur Komendy Miejskiej PSP w Rzeszowie, czego konsekwencją jest opracowanie wniosków wynikających ze stanu bezpieczeństwa przeciwpożarowego powiatu. Przedmiotowe wnioski są przekazywane podczas składanego corocznie przez KM PSP w Rzeszowie sprawozdania

¹³ Pismo z dnia 22 grudnia 2004 r. Nr CKR.III-013/787/4226/2004

¹⁴ Dotyczy roku 2018

z działalności dla Rady Powiatu Rzeszowskiego i Rady Miasta Rzeszowa.

(akta kontroli str. 542)

Zgodnie z § 11 ust 1 i 2 rozporządzenia ksrp z analizy zagrożeń komendant zobowiązany jest sporządzać wnioski służące poprawie funkcjonowania ksrp odpowiednio na obszarze powiatu i województwa, a następnie przekazywać je do właściwych organów samorządu terytorialnego w celu podjęcia działań zmierzających do poprawy funkcjonowania ksrp.

Komendant wyjaśnił, że wnioski z analizy zagrożeń *nie były przekazywane do organów samorządowych na terenie powiatu rzeszowskiego w formie pisemnej.*

(akta kontroli str. 786)

Analizy zagrożeń z roku 2019 i 2020 spełniały wymogi określonych w § 8 ust. 2 pkt 2, 3, 4 i 5 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 3 lipca 2017 r. w sprawie szczegółowej organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego¹⁵ (w dalszej treści rozporządzenia ksrp).

Analizy zagrożeń zostały jednak sporządzone niezgodnie z § 8 ust. 3 rozporządzenia ksrp poprzez pominięcie w sposobie opracowania oceny zagrożeń następujących obligatoryjnych elementów określonych w załączniku nr 1 do rozporządzenia poprzez brak:

- będących podstawą oceny zagrożeń na obszarze powiatu są ustalenia dokonane dla poszczególnych gmin znajdujących się na terenie danego powiatu oraz gmin graniczących z danym powiatem, zlokalizowanych na terenie innych powiatów, w tym z województw i krajów sąsiednich;
- map, schematów, szkiców sytuacyjnych itd. szczegółowo przygotowywanych według potrzeb dla poszczególnych rodzajów zagrożenia lub charakterystycznych obiektów;
- odniesienia w podsumowaniu i wnioskach porównania stopnia zagrożenia poszczególnych gmin;
- wskazania obiektów i terenów charakterystycznych z punktu widzenia systemu ratowniczego, np.: wymagających użycia dużej ilości sił i środków lub zastosowania specjalistycznego sprzętu oraz technik ratowniczych.

(akta kontroli str. 543-573, 787-813)

Odnosząc się do sporządzenia analizy zagrożeń niezgodnie z § 8 ust. 3 rozporządzenia o ksrp Komendant wyjaśnił, że *przedmiotowy dokument jest sporządzany na podstawie całorocznego funkcjonowania organu w tym przeprowadzonych czynności kontrolno – rozpoznawczych, których wynikiem jest opracowywana dokumentacja spraw wraz z wystąpieniami pokontrolnymi. Dla obiektów wyszczególnionych w części II lit. A „Analizy zagrożeń...”, i dla których prowadzony jest tzw. monitoring pożarowy przekazywany jest przez właścicieli lub zarządców tych obiektów wyciąg z instrukcji bezpieczeństwa pożarowego zawierający między innymi rzuty poszczególnych kondygnacji oraz opis techniczny. Całość tej dokumentacji wykorzystywanej do działań ratowniczych znajduje się na stanowisku kierowania KM PSP w Rzeszowie. Ilość dokumentacji zarówno pokontrolnej jak i przekazywanej przez inne podmioty jest zbyt obszerna, aby stanowiła część analizy zagrożeń. Natomiast w przypadku konieczności pozyskania szczegółowych danych jest dostępna w poszczególnych wydziałach tutejszej komendy.*

(akta kontroli str. 940)

W uzupełnieniu wyjaśnień Komendant dodał, że *opracowywany dokument pn.: „Analiza zagrożeń Powiat Rzeszowski z Miastem Rzeszów” zawiera tylko informacje istotne dla funkcjonowania systemu ratowniczego. Nieujęcie w przedmiotowym dokumencie niektórych informacji wynikających z Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z sprawie szczegółowej organizacji krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego wynika z braku zasadności zawierania informacji niewpływających na bieżącą działalność organu oraz w wielu przypadkach z faktu, że niektóre obszary zagrożeń albo nie występują na terenie powiatu rzeszowskiego i miasta Rzeszów lub też są poza kompetencjami KM PSP w Rzeszowie. Natomiast w wielu przypadkach wyszczególnionych braków, zakres informacji*

¹⁵ Dz. U. poz. 1319

i dokumentów gromadzonych podczas bieżącej działalności KM PSP w Rzeszowie jest zbyt duży, aby ujmować go w syntetycznej i zwartej formie, jakim jest „Analiza Zagrożeń”.

(akta kontroli str. 1785)

W okresie objętym kontrolą¹⁶ w KM PSP sporządzano *Analizę Zabezpieczenia Operacyjnego Miasta Rzeszowa i Powiatu Rzeszowskiego* (w dalszej treści AZO). W AZO uwzględnione zostały elementy wymienione w § 8 ust. 4 i 5 oraz § 9 rozporządzenia ksrg.

Z AZO sporządzone zostały wnioski służące poprawie funkcjonowania ksrg na obszarze powiatu, wnioski te zostały przekazane przedstawicielom samorządu terytorialnego zgodnie z § 11 ust. 1 i 2 rozporządzenia ksrg.

(akta kontroli str. 68-179, 739-754)

Głównymi wnioskami wynikającymi z AZO w odniesieniu do potrzeb ksrg były:

- 1) w celu zapewnienia jak najkrótszego czasu dotarcia jednostek ksrg do zdarzeń powstałych w komunikacji, należy kontynuować proces doposażania jednostek OSP włączonych do systemu w zestawy hydraulicznych narzędzi ratowniczych do prowadzenia działań z zakresu ratownictwa technicznego na drogach;
- 2) w celu poprawy czasu dojazdu pierwszego zastępu jednostki ochrony przeciwpożarowej do zdarzenia należy kontynuować proces wyposażania OSP w system selektywnego powiadamiania;
- 3) dążenie do osiągnięcia stanu wyszkolenia minimum 8 ratowników kwalifikowanej pierwszej pomocy w jednostkach OSP włączonych do ksrg ;
- 4) z uwagi na rozwój miasta Rzeszowa i powiatu rzeszowskiego oraz budowę trzeciej jednostki ratowniczo-gaśniczej należy zwiększyć stan etatowy KM PSP.

W okresie objętym kontrolą KM PSP była w trakcie organizacji Jednostki Ratowniczo – Gaśniczej nr 3 w Rzeszowie, która zgodnie z planem ma być oddana do użytkowania z dniem 15 października 2020 r.

(akta kontroli str. 68- 179, 894-895)

W kwestii wyposażenia JGR nr 3 Komendant wyjaśnił, że *jest to nowoczesny obiekt na terenie, którego znajdować się będzie m.in. boisko sportowe, komora dymowa, która będzie służyła doskonaleniu zawodowemu strażakom PSP i OSP z terenu województwa podkarpackiego, siłownia. Ważnym punktem nowej inwestycji jest Sala Ognik, która będzie znajdować się w nowopowstałym budynku. Będzie ona posiadać wyposażenie, które będzie służyło do przekazywania wiedzy z zakresu bezpieczeństwa przeciwpożarowego dzieciom i młodzieży.*

(akta kontroli str. 2062-2084)

1.5. W okresie objętym kontrolą obowiązywał Plan Ratowniczy dla Miasta Rzeszowa i Powiatu Rzeszowskiego (w dalszej treści *Plan Ratowniczy*) z dnia 5 czerwca 2018 r., zatwierdzony przez Starostę Powiatu Rzeszowskiego oraz Prezydenta Miasta Rzeszowa zgodnie z § 7 ust 1 pkt 2 ksrg .

W Planie Ratowniczym uwzględnione zostały zagadnienia wymienione w § 7 ust 2 ksrg:

- wykaz zadań realizowanych przez podmioty ratownicze oraz inne podmioty mogące wspomagać organizację działań ratowniczych;
- wykaz zadań realizowanych przez specjalistyczne grupy ratownicze;
- zbiór zalecanych zasad i procedur ratowniczych wynikających z zadań realizowanych przez podmioty ksrg;
- dane teleadresowe podmiotów ksrg i jednostek ochrony przeciwpożarowej niewłączonych do ksrg oraz innych podmiotów mogących wspomagać organizację działań ratowniczych;
- wykaz sił i środków podmiotów ksrg i jednostek ochrony przeciwpożarowej niewłączonych do ksrg;
- graficzne przedstawienie obszarów chronionych;
- wykaz ekspertów do spraw prognozowania zagrożeń oraz specjalistów do spraw ratownictwa, zawierający imię, nazwisko, dziedzinę oraz numer telefonu służbowego;

¹⁶ w dniu 31 maja 2019 r. oraz 31 maja 2020 r.

- arkusze uzgodnień i aktualizacji planu ratowniczego.

(akta kontroli str. 38-67)

W okresie objętym kontrolą Plan Ratowniczy aktualizowany był 12 razy¹⁷. Aktualizacje dotyczyły:

- danych teleadresowych;
- procedur ratowniczych, zasad i wytycznych;
- dołączenia Wykazu jednostek z terenu województwa podkarpackiego stosujących źródła promieniotwórcze;
- algorytmu Postępowania i współdziałania w przypadku otrzymania niezidentyfikowanej przesyłki;
- dodania Zasad poboru próbek przy wykorzystaniu sprzętu SG RChem – Eko PSP;
- dodania Metodyki oględzin miejsc przestępstw i katastrof oraz identyfikacji ciał;
- porozumień w sprawie współpracy z Policją oraz Wojskami Obrony Terytorialnej;
- dodania Zasad postępowania w przypadku ostrzeżeń meteo IMGW dla poszczególnych stopni alarmowych;
- lokalizacji zastępczej linii 988 na wypadek awarii.

(akta kontroli str. 322-323)

1.6. W okresie objętym kontrolą jednostki ksrp zrealizowały 130 działań ratowniczych związanych z pandemią koronawirusa COVID-19.

(akta kontroli str. 521 – 526)

W kwestii wpływu zagrożenia ze strony COVID-19 na gotowość operacyjną Komendant wyjaśnił, że podczas zgłoszenia na numer alarmowy 998 zbierany jest wywiad czy na miejscu zdarzenia są osoby chore, w kwarantannie), wstrzymane zostały inspekcje gotowości operacyjnej jednostek PSP i OSP, została wstrzymana realizacja szkoleń planowanych, będących w trakcie realizacji, testy w komorze dymowej, ćwiczenia poza jednostką, manewry, okresowa ocena sprawności fizycznej strażaków, wizyty dzieci w komendach i strażaków w szkołach związane z prewencją społeczną. Komendant dodał, że w celu zabezpieczenia strażaków ksrp w czasie prowadzenia działań ratowniczych w warunkach pandemii koronawirusa COVID -19 na wyposażenie jednostek zostały zakupione maski pełno twarzowe z filtropochłaniaczami P3, ubrania tychem F, środki do dekontaminacji ludzi i sprzętu (chlor – clean), maseczki FFP3, przyłbice, maseczki wielokrotnego użytku przy zdarzeniach drogowych dla każdego strażaka. Po każdej akcji samochody i sprzęt jest czyszczony środkami dezynfekcyjnymi. Z Ministerstwa Zdrowia zostały przekazane automatyczne urządzenia do dezynfekcji rąk oraz płyn z Orlenu. Wprowadzono reżim sanitarny związany z koronawirusem, zmiany służbowe nie widzą się ze sobą, opracowano wytyczne dla służby dyżurnej SK KM PSP w Rzeszowie w zakresie działań prewencyjnych zapobiegających rozprzestrzenianiu się koronawirusa dotyczące zmiany służby i dezynfekcji pomieszczeń.

Komendant wyjaśnił, że podczas zgłoszenia na numer alarmowy 998 zbierany jest wywiad czy zgłoszenie dotyczy COVID-19, (czy są na miejscu zdarzenia osoby chore, w kwarantannie), wstrzymane zostały inspekcje gotowości operacyjnej jednostek PSP jak i OSP, została wstrzymana realizacja szkoleń planowanych, będących w trakcie realizacji, testy w komorze dymowej, ćwiczenia poza jednostką, manewry, okresowa ocena sprawności fizycznej strażaków, wizyty dzieci w komendach i strażaków w szkołach związane z prewencją społeczną zostają wstrzymane.

(akta kontroli str. 519-520)

Przedstawiciele KM PSP brali udział w zorganizowanym przez Prezydenta Miasta Rzeszowa posiedzeniu na temat Procedury postępowania wszystkich służb miejskich i straży oraz samych mieszkańców miasta, mające na celu ich ochronę przed zarażeniem koronawirusem lub minimalizujące jego negatywne skutki u osób zarażonych oraz posiedzeniu Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego poświęconego omówieniu

¹⁷ 8 razy w roku 2019 i 4 razy w roku 2020

bieżącej sytuacji oraz niezbędnych działań zabezpieczających w przypadku wystąpienia na terenie powiatu zagrożenia zarażenia wirusem SARS – COVID 19.

KM PSP otrzymywała ponadto od Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego materiały informacyjne – edukacyjne dotyczące koronawirusa COVID-19.

(akta kontroli str. 252-309)

1.7. Odnosząc się do ewentualnych trudności i ograniczeń w realizacji zadań związanych z zapewnieniem przygotowania jednostek ksrq do prowadzenia działań ratowniczych Komendant zaliczył do nich:

1. *brak systemu/aplikacji lub potrzebna jest modyfikacja istniejącego SWD PSP umożliwiające bieżącą analizę gotowości jednostek OSP w ksrq. Przykładem może być aplikacja e-Remiza. Poszczególne komendy realizują to zadanie wg własnych możliwości i pomysłów, najczęściej z wykorzystaniem pakietu Office;*
2. *brak rozwiązania problemu (ze strony samorządów/zarządców dróg) związanego z usuwaniem utrudnień na drogach np. plam olejowych. Problem nie dotyczy dróg zarządzanych przez GDDKi A;*
3. *nakładanie nowych obowiązków bez zwiększania stanów etatowych powoduje, że zwiększoną ilość obowiązków wykonuje ta sama liczba osób. W związku z tym istnieje możliwość popełnienia błędu lub nieprawidłowego wykonania zadania ze względu na nadmiar obowiązków.*

(akta kontroli str. 1803)

W uzupełnieniu wyjaśnień dotyczących trudności w realizacji zadań związanych z zapewnieniem przygotowania jednostek ksrq do prowadzenia działań ratowniczych Komendant podniósł, że należałoby:

1. *rozwinąć system szkolenia w celu przygotowania funkcjonariuszy do służby na stanowiskach wymagających odpowiedniej wiedzy np.: dowódca zmiany, dowódca jrg, dyżurny SK, dowódca grupy operacyjnej, naczelnik wydziału, komendant;*
2. *przewidzieć zwiększenie liczby etatów Wydziału Operacyjnego tut. komendy, mający obecnie dwa etaty codzienne, który musi realizować następujące zadania, w tym: szkolenie OSP (111 jednostek), inspekcja OSP w ksrq (37 jednostek), inspekcje JRG i SK (11 inspekcji), łączność, sprawy obronne, ochrona danych osobowych, organizacja pracy stanowiska kierowania, bieżące analizy stanu ochrony przeciwpożarowej (analiza zabezpieczenia, plan ratowniczy, analizy zdarzeń), organizacja ćwiczeń;*
3. *przewidzieć ograniczenia ilości kontroli w stosunku do obecnie wskaźnika, tj. 60 kontroli na osobę w skali roku dla Wydziału Kontrolno-Rozpoznawczego tut. komendy, mający pięć etatów, który realizuje następujące zadania: kontrole obiektów pod względem przeciwpożarowym zgodnie z harmonogramem, odbiory nowych obiektów, opiniowanie: imprez masowych, placówek oświatowych (żłobki, przedszkola, szkoły (publiczne i niepubliczne), kontrole obszarów leśnych (prywatnych i państwowych), kontrole miejsc magazynowania i składowania odpadów, kontrola obiektów hotelarskich pod względem kategoryzacji, kontrola dużego i zwiększonego ryzyka powstania awarii przemysłowej, uzgadnianie sposobu podłączania obiektów do monitoringu pożarowego, katalog zagrożeń, analiza zagrożeń.*

Podsumowując ilość zadań przewidzianych do realizacji na jednego funkcjonariusza powoduje, iż zadania mogą być wykonywane bez odpowiedniej staranności i z ryzykiem popełnienia błędu.

(akta kontroli str. 2059)

W kwietniu 2019 r. realizując polecenie Podkarpackiego Komendanta Wojewódzkiego PSP Komendant dokonał analizy dotyczącej liczby etatów w KM PSP.

Z analizy tej wynikało, że: w dwóch jednostkach Ratowniczo – Gaśniczych KM PSP funkcjonowały następujące pododdziały:

- Specjalistyczna Grupa Ratownictwa Wysokościowego RZESZÓW 1;
- Specjalistyczna Grupa Ratownictwa Chemiczno – Ekologicznego RZESZÓW 2;
- Specjalistyczna Grupa Ratownictwa Technicznego RZESZÓW 3;

- HCP – Międzynarodowy Moduł Pomp Dużej Wydajności;
- pluton logistyczny.

Komendant w przedmiotowej analizie wskazał, że pododdziały te działają w ramach Podkarpackiej Brygady Odwodowej, jako jednostki Centralnego Odvodu Operacyjnego, a utrzymanie odpowiedniej gotowości operacyjnej pociąga za sobą dużą ilość szkoleń i ćwiczeń w ciągu roku. W ocenie Komendanta zbyt mała ilość etatów w jednostkach ratowniczo – gaśniczych w stosunku do ilości posiadanych grup specjalistycznych powoduje, że ci sami strażacy obciążeni są realizacją zadań jednocześnie w kilku grupach, modułach czy plutonach.

W analizie stwierdzono, że dodatkowo na obciążenie psychofizyczne funkcjonariuszy wpływają następujące czynniki:

- niepełne obsady samochodów bojowych;
- duża ilość wyjazdów do zdarzeń (KM PSP obsługuje ponad 10% wszystkich zdarzeń w województwie podkarpackim);
- wypracowanie dużej ilości nadgodzin w systemie zmianowym (związane między innymi z funkcjonowaniem specjalistycznych grup);
- trudności z planową realizacją urlopów wypoczynkowych;
- duża liczba zadań oraz ich różnorodność przypisana do jednego funkcjonariusza codziennego czasu służby (związane między innymi z ilością zatrudnionych osób, posiadanych pojazdów i sprzętu oraz obiektów);
- duża liczba funkcjonariuszy w kompanii honorowej województwa podkarpackiego;
- częste zabezpieczanie pojazdów osób ochraniających, współpraca z SOP;
- prowadzenie akcji prewencji społecznej wśród dzieci obejmujące wizyty w dzieci w JGR (średnio około 10 w miesiącu) oraz wizyty w szkołach (ponad 200 szkół);
- obsługa autobusu (związane z wymaganiami dodatkowych uprawnień);
- obsługa bazy środków gaśniczych i stacji paliw;
- obsługa sprzętu medycznego do zdarzeń masowych i terrorystycznych.

Analiza realizowanych i planowanych zadań przez poszczególne komórki organizacyjne oraz związane z tym obciążenie poszczególnych pracowników wskazała ponadto na potrzebę wzmocnienia stanu etatowego w systemie codziennym w tym Wydziale Operacyjnego, co uzasadnione zostało obszernym zakresem zadań przez dwóch funkcjonariuszy.

Dodatkowo Komendant wykazał, że w związku z tworzeniem w ramach KM PSP JGR Nr 3 do zapewnienia obsady sprzętu będącego w dyspozycji należy zwiększyć minimalny stan osobowy zmian służbowych z 29 do 35 strażaków, konsekwencją tego jest konieczność pozyskania minimum 18 etatów dla strażaków pełniących służbę w systemie zmianowym, a dla prawidłowego funkcjonowania JRG Nr 3 niezbędne było utworzenie, co najmniej 2 stanowisk w systemie codziennym.

Ponadto ze względu na planowane utworzenie w JRG Nr 3:

- sali edukacyjnej *Ognik*;
- warsztatu sprzętu ODO;
- komory dymowej przeznaczonej do prowadzenia testów oraz ćwiczeń udoskonalających w sprzęcie ODO,

w ramach, której funkcjonować będą specjalistyczne grupy ratownicze w ramach COO – w ocenie Komendanta zasadne byłoby utworzenie trzeciego stanowiska w codziennym systemie pełnienia służby, na zasadzie pozyskania nowego etatu.

Biorąc pod uwagę wyniki przeprowadzonej analizy Komendant wnioskował w 2019 roku do Podkarpackiego Komendanta Wojewódzkiego PSP między innymi o:

- utworzenie 18 etatów w zmianowym systemie służby;
- utworzenie 3 etatów w codziennym systemie pełnienia służby.

Do dnia zakończenia kontroli wniosek nie został przez Podkarpackiego Komendanta Wojewódzkiego PSP zrealizowany.

(akta kontroli str. 2086-2102)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. analizy zagrożeń z roku 2019 i 2020 nie spełniały wymogów określonych w § 8 ust. 3 rozporządzenia ksrsg ;
2. z analizy zagrożeń nie sporządzano wniosków i nie przekazywano właściwym organom samorządu terytorialnego w formie pisemnej wniosków wskazanych w § 11 ust 1 i 2 rozporządzenia ksrsg.

(akta kontroli str. 543-573, 787-813)

OCENA CZĄSTKOWA

W ocenie NIK, pomimo, iż analiza zagrożeń nie spełniała wszystkich wymogów formalnych określonych w rozporządzeniu ksrsg, system na terenie powiatu i miasta Rzeszów został prawidłowo zorganizowany i skutecznie funkcjonował. Ocenę tą uzasadnia między innymi fakt wdrażenia do realizacji wniosku formułowanego w AZO dotyczącego utworzenia w ramach struktur KM PSP JRG Nr 3 oraz poprawa o 1 minutę w okresie kontrolowanym średniego czasu wyjazdu jednostek OSP w ksrsg .

OBSZAR

2. Wymiana informacji i koordynacja działań jednostek ksrsg prowadzących działania ratownicze.

Opis stanu
faktycznego

2.1. KM PSP stosowała *Zasady powiadamiania i współdziałania podmiotów na obszarze kraju podczas działań ratowniczych* opracowane przez Komendę Główną PSP.

Wśród najważniejszych zasad w procesie powiadamiania uwzględniono:

- miejsce zdarzenia i rodzaj zagrożenia oraz przewidywany rozwój sytuacji;
- planowane wsparcie lub oczekiwaną pomoc od służb i podmiotu wymagającego natychmiastowej interwencji związanej z organizowanym lub prowadzonym działaniem ratowniczym;
- zwięzłe informacje dotyczące zarządzania akcją ratowniczą oraz wskazanie osób do wymiany informacji.

(akta kontroli str. 321 - 328)

2.2. W dniu 27 czerwca 2017 r. Komendant zawarł z Wojewódzką Stacją Pogotowia Ratunkowego w Rzeszowie porozumienie w sprawie współpracy jednostek krajowego systemu ratowniczo – gaśniczego z jednostkami państwowego ratownictwa medycznego.

W porozumieniu tym zostały uregulowane między innymi kwestie:

- powiadamiania, dysponowania i alarmowania – procedura powiadamiania i dysponowania;
- organizacji działań ratowniczych na miejscu zdarzenia – koordynacja medycznych działań ratowniczych, kompetencje w zakresie podejmowania decyzji;
- analizowania działań ratowniczych;
- organizacji ćwiczeń i doskonalenia współpracy.

(akta kontroli str. 329 – 335)

Komendant poinformował, że *współpraca z WSPR obejmuje działania, w których są poszkodowane osoby. W okresie objętym kontrolą dyspozytor dysponował siły i środki ksrsg do 13 izolowanych zdarzeń medycznych (IZM). IZM to zdarzenie będące we właściwościach PRM, podczas którego ratownicy jednostek ochrony przeciwpożarowej realizują medyczne działania ratownicze do czasu przejęcia odpowiedzialności za poszkodowanego przez przybyły na miejsce Zespół Ratownictwa Medycznego.*

(akta kontroli str. 1502)

2.3. Łączność radiowa realizowana była zgodnie z wdrożoną przez Komendę Główną PSP *Instrukcją w sprawie organizacji łączności radiowej* (w dalszej treści *Instrukcja*), stanowiącą załącznik do rozkazu Nr 8 Komendanta Głównego PSP¹⁸. Instrukcja ta określała zasady stosowania środków łączności radiowej, organizację łączności radiowej, prowadzenie

¹⁸ Rozkaz Nr 8 Komendanta Głównego PSP z dnia 5 kwietnia 2019 r.

dokumentacji, realizacji szkoleń oraz sposób prowadzenia korespondencji radiowej w jednostkach ochrony przeciwpożarowej.

W Instrukcji określono:

- strukturę sieci radiowej;
- zasady budowania sieci radiowych;
- normy należności na sprzęt łączności;
- wymagania techniczno - funkcjonalne dla radiotelefonów;
- wymagania techniczno – funkcjonalne dla instalacji antenowych;
- zasady programowania radiotelefonów;
- zasady tworzenia kryptonimów;
- zasady prowadzenia korespondencji radiowej;
- wymagania stawiane abonentom sieci radiowych;
- dokumentację łączności.

Rozwinięciem Instrukcji były określone przez Komendę Główną PSP *Zasady organizacji łączności alarmowania, powiadamiania, dysponowania oraz współdziałania na potrzeby działań ratowniczych*.

Łączność radiowa była ponadto realizowana zgodnie z zatwierdzoną przez Zastępcę Komendanta Głównego PSP *Metodyką postępowania podczas organizacji łączności na potrzeby kierującego działaniem ratowniczym*.

(akta kontroli str. 336 – 391, 407 – 416, 417- 426)

2.4. System alarmowania jednostek OSP włączonych do ksrg prowadzony jest za pomocą urządzeń Firmy Digitex. Stacja DSP-15SP współpracuje z oprogramowaniem dyspozytorskim SWD – ST. Stacja bazowa DSP-15SP umożliwia dyspozytorowi zdalne uruchamianie syren alarmowych pracujących w systemie DSP – 50. Po wysłaniu ze stacji bazowej DSP-15SP sygnału wywoławczego, następuje uruchomienie stacji obiektowej. Następnie po weryfikacji poprawności kodu oraz sprawdzeniu zasilania syreny głównej (wszystkich faz zasilania elektrycznego) następuje włączenie syreny i przesłanie potwierdzenia do stacji bazowej, która wywołała alarm. System DSP- 50 posiada zezwolenie Komendy Głównej PSP¹⁹ na użytkowanie w sieciach alarmowania.

(akta kontroli str. 417-482, 653, 763-764, 814-815)

2.5. W listopadzie 2018 r. Komendant zatwierdził *Program organizacyjny – użytkowy instalacji powiatowej sieci radiowej na terenie miasta Rzeszowa i powiatu rzeszowskiego*. Celem budowy nowego systemu łączności w sieci powiatowej na terenie Miasta Rzeszowa i powiatu było zagwarantowanie 100% pokrycia zasięgiem radiowym terenu.

W wyniku przeprowadzonych analiz i symulacji z uwzględnieniem rzeczywistych parametrów radiowych, które uzyskano w wyniku wykonania pomiarów wskazano 8 nowych lokalizacji wyniesionych stacji bazowych. Wpływ na proponowane miejsca lokalizacji stacji miał również dostęp do obiektów oraz ich wyposażenie w niezbędne elementy infrastruktury technicznej. Z uwagi na to, że KM PSP w Rzeszowie dysponuje jedną simpleksową częstotliwością radiową dla kanału powiatowego wymaga się zastosowanie trybu automatycznego przełączania zgodnie z najlepszą siłą sygnału wszystkich wyniesionych stacji bazowych. Opisywane rozwiązanie wymaga oprócz instalacji wyniesionych stacji bazowych z instalacjami antenowymi, łączy VPN via Internet, modernizacji aktualnie wykorzystywanego systemu DZS oraz zamontowania trzech dedykowanych konsol dyspozytorskich. Tryb automatycznego przełączania zgodnie z najlepszą siłą sygnału powinien umożliwiać pracę dziewięciu stacji bazowych zainstalowanych na obszarze powiatu na tej samej częstotliwości radiowej. Na poziomie logicznym systemu powinno następować rozpoznanie i przekazanie do odsłuchu w konsoli dyspozytora najwyższego poziomu RSSI sygnału ze stacji bazowych. Jednocześnie oprogramowanie systemu powinno powodować to, że pozostałe stacje o niższym poziomie RSSI są blokowane dla nadawania i odpowiedzi udziela się przez stację, która odebrała najlepszy sygnał, przy zastrzeżeniu możliwości ręcznego wyboru stacji nadawczej.

(akta kontroli str. 392 – 406, 819-820)

¹⁹ Zezwolenie nr Blił. II/44/95 z dnia 11 lipca 1995 r.

Komendant wyjaśnił, że zatwierdzony przez Komendanta Miejskiego PSP w Rzeszowie Program organizacyjno-użytkowy instalacji powiatowej sieci radiowej na terenie Miasta Rzeszowa i powiatu rzeszowskiego, którego celem była budowa nowego systemu łączności. Będzie on uruchomiony w październiku 2020 r. Inwestycję realizuje zewnętrzna firma, która została wyłoniona w postępowaniu przetargowym. Całe przedsięwzięcie koordynuje Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Rzeszowie.

(akta kontroli str. 574)

2.6. Działania ratownicze prowadzone przez jednostki ksrg dokumentowane są w programie SWD – ST, zgodnie z *Zasadami ewidencjonowania zdarzeń w SWD PSP*²⁰.

Kontrola wykazała²¹, że dokumentacja działań ratowniczych spełniała wymogi określone w § 34 ust. 2 i 3 rozporządzenia ksrg.

(akta kontroli str. 654, 757-762, 821-882, 905-939)

Komendant wyjaśnił, że w KM PSP kontroli i weryfikacji danych ewidencjonowanych w programie SWD – ST dotyczące działań ratowniczych prowadzonych przez jednostki ksrg poddawano według następującego schematu:

- pierwszym stopniem kontroli jest automatyczna formuła w SWD PSP, która sprawdza poprawność sporządzonej dokumentacji;
- następnym stopniem kontroli jest weryfikacja sporządzonej dokumentacji przez obsadę dyżurną SK KM PSP;
- następnym stopniem kontroli jest weryfikacja sporządzonej dokumentacji przez obsadę dyżurną SK KWSP;
- dodatkowo ww. czynności prowadzone są podczas codziennych zmian służbowych. Naczelnik Wydziału Operacyjnego analizuje i sprawdza sporządzoną, wydrukowaną dokumentację z działań ratowniczo – gaśniczych;
- podczas kontroli i weryfikacji odnoszono się do zasad ewidencjonowania zdarzeń w SWD PSP.

(akta kontroli str. 904)

2.7. Komendant wdrożył system dysponowania sił i środków do działań ratowniczych poprzez zatwierdzenie *Procedury dysponowania sił jednostek ochrony przeciwpożarowej do zdarzeń*²² (w dalszej treści *Procedura*), która określała minimalną ilość sił i środków, jakie trzeba zadysponować do zdarzenia.

Przedmiotowa procedura uwzględnia dysponowanie sił i środków we wszystkich dziedzinach ratownictwa wymienionych w rozporządzeniu ksrg.

Cel procedury został zdefiniowany, jako:

- określenie standardowego sposobu dysponowania do zdarzeń sił I rzutu, zapewniających skuteczną i bezpieczną realizację działań ratowniczych;
- zapewnienie optymalnych warunków bezpieczeństwa i higieny służby w stosunku do wykonywanych zadań.

W Procedurze określono ponadto:

- zakres jej stosowania;
- definicje, określenia i oznaczenia;
- odpowiedzialność;
- opis postępowania.

Uzupełnieniem Procedury były aktualizowane i dostępne: baza sił i środków systemu SWD-PSP oraz plan ratowniczy powiatu rzeszowskiego

(akta kontroli str. 764-784)

²⁰ Komenda Główna PSP kwiecień 2019 r.

²¹ kontroli poddano 18 losowo wybranych kart zdarzeń z okresu od dnia 1 stycznia 2019 r. do dnia 30 czerwca 2020 r. po jednym z każdego miesiąca okresu objętego kontrolą

²² Wydanie 5 z dnia 28 kwietnia 2020 r.

2.8. W wyniku przeprowadzonych oględzin²³ ustalono, że:

- funkcjonariusze odbywający służbę na Stanowisku Kierowania KM PSP w dniu oględzin, odbyli szkolenie specjalistyczne przeprowadzone na bazie *Programu Szkolenia Obsad Stanowisk Kierowania Państwowej Straży Pożarnej*, zatwierdzonego przez Komendanta Głównego PSP w czerwcu 2011 r.;
- Stanowisko Kierowania KM PSP spełniało wymogi określone w rozporządzeniu ksrq;
- oprogramowanie, jakim dysponuje Stanowisko Kierowania KM PSP spełniało wymogi określone w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 grudnia 2013 r. w sprawie *Systemu Wspomagania Decyzji Państwowej Straży Pożarnej*²⁴.

(akta kontroli str. 310- 313)

Obsadę osobową Stanowiska Kierowania KM PSP stanowiło ogółem jedenastu funkcjonariuszy PSP, z czego czterech nie ukończyło szkolenia specjalistycznego przeprowadzonego na bazie *Programu Szkolenia Obsad Stanowisk Kierowania Państwowej Straży Pożarnej*.

(akta kontroli str. 319)

Zgodnie z *Zasadami organizacji doskonalenia zawodowego w Państwowej Straży Pożarnej*²⁵, strażak rozpoczynający służbę, jako etatowa obsada w stanowisku kierowania, przystępuje do szkolenia realizowanego zgodnie z programem szkolenia zatwierdzonym przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej.

Strażak wyznaczany do pełnienia nieetatowej obsady stanowiska kierowania może być skierowany na szkolenie realizowane zgodnie z programem szkolenia zatwierdzonym przez Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej²⁶.

Od 2011 r. obowiązuje i jest realizowany Program szkolenia obsad stanowisk kierowania Państwowej Straży Pożarnej. Celem²⁷ przedmiotowego programu było przygotowanie słuchacza do wykonywania zadań dyspozytora na stanowisku kierowania Państwowej Straży Pożarnej.

Komendant wyjaśnił, że 8 listopada 2019 r. zawnioskowano o trzy miejsca w roku 2020, na szkolenie specjalistyczne przeprowadzane na bazie *Programu Szkolenia Obsad SK PSP*. KM PSP w Rzeszowie nie otrzymała polecenia skierowania funkcjonariusza na ww. szkolenie i nie posiada informacji o stanie realizacji planów szkoleniowych przez Ośrodek Szkolenia w Pionkach, który jest wyznaczonym do szkolenia obsad SK. Nadmieniamy, że w grudniu 2019 r. jeden z funkcjonariuszy SK ukończył przedmiotowe szkolenie.

(akta kontroli str. 1805)

Komendant wyjaśnił ponadto, że KM PSP w Rzeszowie złożyło zapotrzebowanie na szkolenie specjalistyczne przeznaczone dla obsady dyżurnej SK, natomiast ilość przeszkolonych osób zależy od ilości miejsc przydzielonych kolejno na województwo i powiat, komenda otrzymuje tylko informację o terminie szkolenia i ilości przydzielonych miejsc.

Braki dotyczą nowo mianowanych osób, część osób z brakami w wyszkoleniu pełniła służbę w SK różnych szczebli, od powiatowego po krajowy, mianowanie na stanowisko odbywa się na podstawie rozporządzenia MSWiA ws. stanowisk służbowych w jednostkach organizacyjnych PSP.

Prawidłowe funkcjonowanie SK zapewnione jest przez dobór osób z doświadczeniem na różnego rodzaju stanowiskach. Dodatkowo w SK KM PSP w Rzeszowie codziennie służbę pełni dwie osoby.

(akta kontroli str. 2006, 2010-2015)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

²³ Oględziny przeprowadzono w dniu 17 lipca 2020 r.

²⁴ Dz. U. poz.1723

²⁵ zatwierdzone w dniu 1 grudnia 2016 r. i obowiązujące od 1 stycznia 2017 r.

²⁶ Rozdział 2.3, str. 27

²⁷ str. 4. Programu Założenia dydaktyczno-wychowawcze

- czterech funkcjonariuszy pełniących służbę na Stanowisku Kierowania KM PSP, nie ukończyło szkolenia specjalistycznego przeprowadzonego na bazie *Programu Szkolenia Obsad Stanowisk Kierowania Państwowej Straży Pożarnej*.

Wszyscy nieprzeszkoleni funkcjonariusze rozpoczęli służbę po dniu 1 stycznia 2017 r. i skierowanie ich do służby na Stanowisku Kierowania bez tego przeszkolenia było niezgodne z *Zasadami organizacji doskonalenia zawodowego w Państwowej Straży Pożarnej* opracowanymi przez Komendę Główną PSP obowiązującymi od roku 2016.

(akta kontroli str. 319)

OCENA CZĄSTKOWA

Komendant zapewnił rzetelną wymianę informacji i koordynację działań jednostek ksrp prowadzących działania ratownicze, pomimo, iż nie wszyscy funkcjonariusze pełniący służbę na Stanowisku Kierowania odbyli konieczne przeszkolenie. NIK uwzględnia wyjaśnienia Komendanta w tym zakresie dostrzegając fakt, że podejmował działania w celu skierowania wszystkich funkcjonariuszy na szkolenie specjalistyczne przeprowadzane na bazie *Programu Szkolenia Obsad Stanowisk Kierowania Państwowej Straży Pożarnej*, przyznanie miejsc szkoleniowych jest jednak niezależne od KM PSP.

OBSZAR

3. Wyposażenie jednostek oraz wyposażenie i wyszkolenie ratowników

Opis stanu faktycznego

3.1. Stan faktyczny wyposażenia w pojazdy jednostek OSP włączonych do ksrp był zgodny lub ilościowo wyższy ze standardem wyposażenia określonym w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w *sprawie zakresu, szczegółowych warunków i trybu włączania jednostek ochrony przeciwpożarowej do krajowego systemu ratowniczo – gaśniczego*.

(akta kontroli str. 1861-1907)

Wszystkie jednostki OSP włączone do ksrp spełniały standardy wyposażenia jednostek OSP określone w *Analizie potencjału ratowniczego Ochotniczych Straży Pożarnych włączonych do krajowego systemu ratowniczo - gaśniczego*²⁸ w zakresie wyposażenia w:

- ubrania specjalne;
- aparaty oddechowe;
- agregaty prądotwórcze;
- pompy do wody zanieczyszczonej o wydajności min 1000l/min;
- radiotelefony nasobne;
- zestawy ratownictwa medycznego R1;
- system selektywnego alarmowania;
- boksy garażowe;
- ogrzewanie garażu.

Dwie jednostki OSP włączone do ksrp, czyli Rzeszów – Załęże oraz Futoma nie spełniały standardów w zakresie posiadania hydraulicznych narzędzi ratowniczych (rozpieracz, nożyce, pompa).

(akta kontroli str. 1908-1945)

Odnosząc się do niespełniania standardów w zakresie posiadania hydraulicznych narzędzi ratowniczych przez OSP Futoma i OSP Załęże oraz działań podejmowanych w celu pozyskania przedmiotowych zestawów Komendant wyjaśnił, że:

1. w sprawie OSP Rzeszów-Załęże zostały wysyłane do Prezydenta Miasta wnioski z analizy zabezpieczenia zawierające informacje o braku zestawu hydraulicznego. należy nadmienić, że OSP Rzeszów - Załęże w 2020 roku otrzymała dotację na ksrp w wysokości 25 tys. zł na zakup zestawu hydraulicznego;

²⁸ Komenda Główna PSP, Warszawa listopad 2019

2. w sprawie OSP Futoma zostały wysyłane do Burmistrza Gminy i Miasta Błazowa wnioski z analizy zabezpieczenia zawierające informacje o braku zestawu hydraulicznego. KM PSP w Rzeszowie nie otrzymała odpowiedzi.

(akta kontroli str. 2051-2056)

Obowiązujące w KM PSP tabele wyposażenia ustalone zostały zgodnie z poleceniem²⁹ Podkarpackiego Komendanta Wojewódzkiego PSP we wrześniu 2015 r. nie były, więc starsze niż 5 lat.

(akta kontroli str. 541)

Wyposażenie KM PSP było zgodne z liczbą wyposażenia określoną w Tabeli wyposażenia, ustalonej przez Komendanta Miejskiego PSP oraz z liczbą (ilością) określoną w *Standardach minimalnego wyposażenia komend powiatowych (miejskich) państwowej straży pożarnej w tym jednostek ratowniczo – gaśniczych*.

(akta kontroli str. 1814)

Jednostki ochrony przeciwpożarowej włączone do ksrq według stanu na dzień 30 czerwca 2020 r. dysponowały następującą liczbą pojazdów ratowniczych:

1)	lekkie pojazdy ratowniczo gaśnicze	0
2)	średnie pojazdy ratowniczo – gaśnicze	3;
3)	ciężkie pojazdy ratowniczo – gaśnicze	3;
4)	drabiny i podnośniki	3

(akta kontroli str. 1815)

Wyposażenie jednostek ochrony przeciwpożarowej włączonych do ksrq³⁰ według stanu na dzień 30 czerwca 2020 r. przedstawiało się następująco:

1)	ubrania specjalne	444 sztuki;
2)	aparaty oddechowe	170 kompletów;
3)	hydrauliczne narzędzia ratownicze	39 zestawów;
4)	agregaty prądotwórcze 2,2kVA	71 sztuk;
5)	pompy do wody zanieczyszczonej	59 sztuk;
6)	radiotelefony nasobne	171 sztuk;
7)	zestawy ratownictwa medycznego R1	52 sztuki;
8)	systemy selektywnego alarmowania	37;
9)	boksy garażowe	74.

(akta kontroli str. 1945)

3.2. W wyniku oględzin Jednostki Ratowniczo – Gaśniczej Nr 1 (w dalszej treści JGR - 1) ustalono, że:

- a) stan osobowy zmiany służbowej w dniu oględzin był zgodny z SWD PSP oraz wpisem w *Księżce podziału bojowego*, spełniał też wymagany stan minimalny (załącznik nr 1 do protokołu);
- b) w dniu oględzin wszyscy ratownicy JRG - 1 będący na zmianie służbowej mieli zapewnione środki ochrony indywidualnej tj.;
- ubranie specjalne;
 - rękawice;
 - kominiarki;
 - hełmy;
 - buty specjalne (skórzane i gumowe);
 - sygnalizatory bezruchu;
 - maski do aparatów oddechowych;
 - pasy strażackie i szelki bezpieczeństwa;
 - zatrzaśniki;
 - podpinka.
- c) ratownicy - kierowcy i operatorzy sprzętu specjalnego dysponowali stosownymi

²⁹ Pismo z dnia 11 sierpnia 2015 r Nr WWT.240.3.2015

³⁰ Bez PSP

dokumentami tj.:

- prawem jazdy odpowiedniej kategorii;
- zaświadczeniami potwierdzającymi kwalifikacje do prowadzenia pojazdów uprzywilejowanych w ruchu oraz pojazdów służbowych;
- obsługi sprzętu ratowniczego;
- a) pojazdy i sprzęt będące na wyposażeniu JRG - 1 były zgodne z tabelą wyposażenia ustaloną przez Komendanta Miejskiego PSP w Rzeszowie;
- b) wyposażenie średniego samochodu ratowniczo – gaśniczego GBA 2,5/1,6 dysponowanego do zdarzeń w I rzucie było kompletne i spełniło standardy wyposażenia dla danego typu samochodu zatwierdzonego przez Komendanta Głównego PSP;
- c) zestaw ratownictwa medycznego PSP - R1 był kompletny i zgodny ze standardami określonymi w załączniku nr 3 *Zasad organizacji ratownictwa medycznego w krajowym systemie ratowniczo - gaśniczym*³¹, a wszystkie sprawdzone elementy posiadały aktualną datę ważności;
- d) w ramach JRG - 1 działały grupy specjalistyczne: wodna i wysokościowa wyposażone w sprzęt zgodnie z obowiązującymi standardami;
- e) samochody JRG - 1 dysponowane do zdarzeń w I rzucie posiadały aktualne badania techniczne;
- f) poddany oględzinom sprzęt posiadał dopuszczenia Urzędu Dozoru Technicznego oraz dopuszczenia serwisów producentów;
- g) faktyczny stan środków gaśniczych, neutralizatorów i sorbentów w JRG był zgodny ze stanem przewidzianym w Bazie Sił i Środków;
- h) sprzęt wycofany – podnośnik SCHD 44 od 1 listopada 2019 r.;
- i) w budynku koszar JRG - 1 na 1 piętrze znajdowały się:
 - biuro dowódcy jednostki;
 - biuro dowódcy zmiany;
 - świetlica wyposażona w tablicę, komputer, rzutnik oraz telewizor;
 - magazyn podręczny;
 - szatnie strażaków wyposażone w indywidualne, podpisane szafki;
 - 4 sale podziału bojowego (z 6 miejscami do wypoczynku każda);
 - 2 czynne ześlizgi;
 - 1 ześlizg wykorzystywany wyłącznie do ćwiczeń;
 - kuchnia i jadalnia;
 - łazienki wyposażone w sanitariaty, umywalki, prysznice i pralki.
- j) w budynku koszar JRG - 1 na parterze znajdowały się:
 - ogrzewane garaże wyposażone w odciągi spalin (w dniu oględzin do odciagu podłączony był 1 samochód) z drzwiami otwieranymi automatycznie;
 - szatnia umundurowania specjalnego;
 - magazyn sprzętu podręcznego rezerwowego;
 - pralnia i suszarnia do ubrań specjalnych;
 - sanitariaty;
 - siłownia wraz z łazienką.

Wszystkie pomieszczenia poddane oględzinom były czyste, a ich stan techniczny nie stanowił zagrożenia dla życia i zdrowia ludzkiego.

- k) w dyspozycji JRG - 1 (na placu przed koszarami) znajdowały się:
 - wspinálnia murowana z klatką wewnętrzną;
 - wspinálnia sportowa;
 - bieżnia 100 m (z możliwością ustawienia toru przeszkód);
 - boisko trawiaste wielofunkcyjne;
 - zbiornik przeciwpożarowy (do ćwiczeń ze sprzętem armatury wodnej);
 - boisko sportowe do koszykówki i siatkówki;
 - wiata na sprzęt;
 - magazynek sprzętu sportowego;
 - budynek myjni z suszarnią węży;
 - magazyn nurkowy;

³¹ Zatwierdzone przez Komendanta Głównego PSP w lipcu 2013 r.

- magazyn środka pianotwórczego;
- warsztat obsługi sprzętu;
- altanka wypoczynkowa

(akta kontroli str. 472 - 483)

Komendant wyjaśnił, że sprzęt wycofany – podnośnik SCHD 44 od 1 listopada 2019 r. uległ wypadkowi i w związku z przywróceniem pojazdu do użyteczności przeprowadzono wizję lokalną na miejscu celem wstępnej wyceny kosztów naprawy, przez pracowników producenta Bumar Koszalin. Podnośnik SH 44 został przewieziony do producenta Bumar Koszalin, gdzie dokonano kompleksowej wyceny naprawy. Zlecono dokonanie naprawy przez producenta. W związku ze szkodą dokonano upoważnienia dla ubezpieczyciela PZU celem wypłaty odszkodowania dla firmy Scania Polska S.A. która naprawia podwozie podnośnika SH 44. Obecnie czekamy na wykonanie naprawy.

(akta kontroli str. 519-520)

3.3. Stan przeszkolenia strażaków³² PSP na terenie powiatu rzeszowskiego przedstawiał się następująco:

- przeszkolenie podstawowe w zawodzie strażak – 181 osób;
- szkolenia specjalistyczne:
- młodszego nurka – 7 osób;
- dla nurków MSWiA wykonujących prace podwodne w zakresie ratownictwa – 5 osób, potrzeby szkoleniowe wynosiły jeszcze 2 osoby;
- dla nurków kierujących pracami podwodnymi w zakresie ratownictwa 3 osoby, potrzeby szkoleniowe wynosiły jeszcze 1 osobę;
- dla młodszych ratowników wysokościowych ksrg – 24 osoby, potrzeby szkoleniowe wynosiły jeszcze 3 osoby;
- dla ratowników wysokościowych ksrg 17 osób;
- z zakresu organizacji działań poszukiwawczo - ratowniczych i technik ratowniczych w działaniach SGPR12 osób;
- z zakresu stabilizacji naruszonych konstrukcji 6 osób, potrzeby szkoleniowe wynosiły jeszcze 3 osoby;
- z zakresu działań podczas katastrof budowlanych – 6 osób, potrzeby szkoleniowe wynosiły jeszcze 2 osoby;
- z technik i taktyki poszukiwań z wykorzystaniem psów ratowniczych 0 osób, potrzeby szkoleniowe wynosiły 3 osoby;
- z zakresu ratownictwa chemicznego i ekologicznego 44 osoby, potrzeby szkoleniowe wynosiły jeszcze 12 osób;
- w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom chemicznym, biologicznym, radiologicznym, nuklearnym i wybuchowym – 19 osób, potrzeby szkoleniowe wynosiły jeszcze 4 osoby;
- z ratownictwa na obszarach wodnych realizowanego przez ksrg w zakresie podstawowym 9 osób, potrzeby szkoleniowe wynosiły jeszcze 4 osoby;
- w zakresie ratownictwa lodowego 12 osób, potrzeby szkoleniowe wynosiły jeszcze 1 osobę;
- kierowców – operatorów samochodów z drabiną mechaniczną 52 osoby, potrzeby szkoleniowe wynosiły jeszcze 2 osoby;
- obsad stanowisk kierowania PSP – 7 osób, potrzeby szkoleniowe wynosiły jeszcze 4 osoby;
- udoskonalające dla strażaków ksrg z zakresu współdziałania z SP ZOZ Lotnicze Pogotowie Ratunkowe – 151 osób, potrzeby szkoleniowe wynosiły jeszcze 21 osób;
- szkolenie instruktorów PSP z zakresu współdziałania z SP ZOZ Lotnicze Pogotowie Ratunkowe 0 osób, potrzeby szkoleniowe wynosiły 6 osób;
- kurs dla strażaków PSP w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy – 181 osób;
- egzamin recertyfikacyjny w zakresie kwalifikowanej pierwszej pomocy 181 osób;
- z zakresu segregacji w zdarzeniach mnogich i masowych 0 osób³³;

³² Liczba strażaków PSP wg stanu na dzień 30 czerwca 2020 r. wynosiła 181 osób

³³ 10 strażaków posiada dyplom Ratownika Medycznego

- w zakresie napełniania zbiorników sprężonym powietrzem – 57 osób;
- w zakresie kierowania ruchem drogowym – 80 osób;
- patent sternika motorowodnego – 47 osób;
- dla abonentów sieci radiowej UKF ochrony przeciwpożarowej – 19 osób;
- udoskonalające z zakresu kierowania działaniami ratowniczymi na poziomie taktycznym – 4 osoby;
- kierowców operatorów samochodów z drabiną mechaniczną 96 osób;
- kurs obsługi ciężkiego pojazdu ratownictwa drogowego 6 osób, potrzeby szkoleniowe wynosily jeszcze 6 osób;
- w zakresie obsługi zespołów prądotwórczych i urządzeń elektrycznych do 1kV – 35 osób;
- w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom chemicznym, biologicznym, radiologicznym, nuklearnym i wybuchowym – 19 osób;
- w zakresie transportu towarów niebezpiecznych – 24 osoby;
- kwalifikujące do obsługi urządzeń transportu bliskiego uprawniające do obsługi w kategorii IP (podesty ruchome samojezdne montowane na pojeździe) – 59 osób;
- kwalifikacje do obsługi urządzeń transportu bliskiego uprawniające do obsługi w kategorii IIŻ (żurawie przenośne) – 74 osoby.

(akta kontroli str. 1821-1822)

Komendant wyjaśnił, że *stan przeszkolenia strażaków poddawany był analizie. Analizy przeprowadzano pod kątem rodzaju wymaganych szkoleń, pełnionych obowiązków lub przynależności do grup ratowniczych. W przypadku braku szkoleń składano zapotrzebowanie do KW PSP w Rzeszowie, lub w przypadku otrzymania oferty na przeprowadzenie konkretnego szkolenia analizowano możliwość skierowania na nie funkcjonariuszy.*

(akta kontroli str. 1473-1489)

3.4. Minimalny standard wyszkolenia członków jednostek OSP włączonych do ksrg określono w dokumencie pn. *Analiza potencjału ratowniczego ochotniczych straży pożarnych włączonych do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego*³⁴.

Stan wyszkolenia jednostek OSP na terenie powiatu rzeszowskiego przedstawiał się następująco:

- 1) szkolenie w zakresie podstawowym:
 - standard wyszkolenia wg KG PSP to jest liczba osób, które powinny posiadać dane przeszkolenie w jednostce – minimum 12;
 - liczba jednostek OSP, w których standard szkolenia jest zachowany – 35;
 - liczba jednostek OSP, w których standard szkolenia nie jest zachowany - 2;
 - liczba strażaków OSP posiadających dane wyszkolenie – 920;
 - liczba strażaków wymagających przeszkolenia (potrzeby szkoleniowe) – 4;
- 2) szkolenie BHP:
 - standard wyszkolenia wg KG PSP to jest liczba osób, które powinny posiadać dane przeszkolenie w jednostce – minimum 12;
 - liczba jednostek OSP, w których standard szkolenia jest zachowany – 35;
 - liczba jednostek OSP, w których standard szkolenia nie jest zachowany - 2;
 - liczba strażaków OSP posiadających dane wyszkolenie – 920;
 - liczba strażaków wymagających przeszkolenia (potrzeby szkoleniowe) – 4;
- 3) szkolenie kierowcy – konserwatora sprzętu:
 - standard wyszkolenia wg KG PSP to jest liczba osób, które powinny posiadać dane przeszkolenie w jednostce – minimum 3;
 - liczba jednostek OSP, w których standard szkolenia jest zachowany – 33;
 - liczba jednostek OSP, w których standard szkolenia nie jest zachowany - 4;
 - liczba strażaków OSP posiadających dane wyszkolenie – 205;
 - liczba strażaków wymagających przeszkolenia (potrzeby szkoleniowe) – 9;
- 4) szkolenie dowódcy:

³⁴ Komenda Główna PSP, Warszawa listopad 2019 str.81

- standard wyszkolenia wg KG PSP to jest liczba osób, które powinny posiadać dane przeszkolenie w jednostce – minimum 2;
 - liczba jednostek OSP, w których standard szkolenia jest zachowany – 37;
 - liczba jednostek OSP, w których standard szkolenia nie jest zachowany - 0;
 - liczba strażaków OSP posiadających dane wyszkolenie – 280;
 - liczba strażaków wymagających przeszkolenia (potrzeby szkoleniowe) – 2;
- 5) szkolenie naczelnika:
- standard wyszkolenia wg KG PSP to jest liczba osób, które powinny posiadać dane przeszkolenie w jednostce – minimum 2;
 - liczba jednostek OSP, w których standard szkolenia jest zachowany – 35;
 - liczba jednostek OSP, w których standard szkolenia nie jest zachowany -2;
 - liczba strażaków OSP posiadających dane wyszkolenie – 143;
 - liczba strażaków wymagających przeszkolenia (potrzeby szkoleniowe) – 9;
- 6) szkolenie w zakresie ratownictwa technicznego:
- standard wyszkolenia wg KG PSP to jest liczba osób, które powinny posiadać dane przeszkolenie w jednostce – minimum 4;
 - liczba jednostek OSP, w których standard szkolenia jest zachowany – 36;
 - liczba jednostek OSP, w których standard szkolenia nie jest zachowany -1;
 - liczba strażaków OSP posiadających dane wyszkolenie – 432;
 - liczba strażaków wymagających przeszkolenia (potrzeby szkoleniowe) – 3;
- 7) szkolenie kwalifikowanej pierwszej pomocy:
- standard wyszkolenia wg KG PSP to jest liczba osób, które powinny posiadać dane przeszkolenie w jednostce – minimum 4;
 - liczba jednostek OSP, w których standard szkolenia jest zachowany – 34;
 - liczba jednostek OSP, w których standard szkolenia nie jest zachowany -3;
 - liczba strażaków OSP posiadających dane wyszkolenie – 275;
 - liczba strażaków wymagających przeszkolenia (potrzeby szkoleniowe) – 13;
- 8) szkolenie zabezpieczenia lądowania/współpracy z LPR:
- standard wyszkolenia wg KG PSP to jest liczba osób, które powinny posiadać dane przeszkolenie w jednostce – minimum 4;
 - liczba jednostek OSP, w których standard szkolenia jest zachowany – 36;
 - liczba jednostek OSP, w których standard szkolenia nie jest zachowany -1;
 - liczba strażaków OSP posiadających dane wyszkolenie – 167;
 - liczba strażaków wymagających przeszkolenia (potrzeby szkoleniowe) – 2;
- (akta kontroli str. 1860)

Komendant wyjaśnił, że w jednostkach ochrony przeciwpożarowej włączonych do ksrq służbę pełni 44 przeszkolone osoby, dodatkowo dwie osoby przechodzą szkolenie podstawowe strażaka w Szkole Podoficerskiej PSP w Bydgoszczy.

Jednostka ochrony przeciwpożarowej LSRG corocznie przekazuje komendzie informację o ilości zatrudnionych strażaków. Aby pełnić służbę osoba musi posiadać odpowiednie przeszkolenie. Za odpowiednią obsadę na służbie odpowiada komendant jednostki. KM PSP w Rzeszowie nie nakłada obowiązku minimalnej obsady osobowej. Wynika to z uwarunkowań wewnętrznych lotniska. W umowie – porozumieniu ws. włączenia do ksrq LSRG zobowiązała się do zapewnienia trzech strażaków do działań. W okresie objętym kontrolą nie była prowadzona inspekcja gotowości operacyjnej LSRG.

Za nadzór nad doskonaleniem umiejętności członków OSP biorących bezpośredni udział w działaniach ratowniczych odpowiada naczelnik jednostki.

Jednostki OSP doskonalą swoje umiejętności poprzez udział w różnego rodzaju ćwiczeniach, próbnym ewakuacjach, zawodach sportowo-pożarniczych, których organizatorem/współorganizatorem był KM PSP w Rzeszowie.

(akta kontroli str. 1501)

3.5. W okresie objętym kontrolą obowiązywały określone przez Komendę Główną PSP Zasady organizacji szkoleń członków ochotniczych straży pożarnych biorących bezpośredni udział w działaniach ratowniczych (w dalszej treści zasady szkoleń OSP).

Zgodnie z zasadami szkoleń OSP nadzór nad szkoleniami oraz doskonaleniem umiejętności członków OSP biorących bezpośredni udział w działaniach ratowniczych, na obszarze miasta

sprawował Komendant Miejski PSP. Organizatorem szkoleń realizowanych na poziomie podstawowym strażaków ratowników OSP była Komenda Miejska PSP.

Zajęcia powinny odbywać się w salach przystosowanych do prowadzenia zajęć teoretycznych (odpowiadających zasadom higieny szkolnej, odpowiednio wyposażonych w techniczne środki dydaktyczne) oraz w miejscach pozwalających na sprawną organizację zajęć praktycznych.

Do prowadzenia zajęć dydaktycznych uprawnieni byli:

- funkcjonariusze pożarnictwa wyznaczeni przez organizatora szkolenia, posiadający kwalifikacje do wykonywania zawodu, co najmniej technika pożarnictwa oraz co najmniej 5 letni staż służby;
- specjaliści o odpowiednim przygotowaniu kierunkowym, posiadający wyższe wykształcenie;
- funkcyjni Związku OSP RP posiadający odpowiednie przygotowanie merytoryczne.

(akta kontroli str. 485-515)

Na bazę dydaktyczno – szkoleniową, którą dysponował Komendant do organizacji szkoleń składały się: świetlica wraz z wyposażeniem, garaż, samochody bojowe wykorzystywane również do prowadzenia ćwiczeń w zakresie ratownictwa technicznego, sprzęt będący na wyposażeniu JRG- 1 i JRG – 2, wspinalnia.

(akta kontroli str. 485-515, 518, 628-651)

W okresie objętym kontrolą szkolenia realizowało łącznie 52 wykładowców pełniących służbę w Jednostkach Ratowniczo – Gaśniczych nr 1 i 2.

Wykładowcy spełniali wymagania określone w *zasadach szkoleń OSP*.

(akta kontroli str. 516-517)

W roku 2019 przeprowadzono:

- 5 szkoleń podstawowych strażaków ratowników OSP – 148 osób w tym 59 z ksrq;
- 2 szkolenia z zakresu ratownictwa technicznego – 48 osób, w tym 10 z ksrq;
- 1 szkolenie kierowców konserwatorów – 38 osób w tym 19 z ksrq;
- 4 szkolenia dowódców OSP – 74 osoby w tym 30 z ksrq ;
- 1 szkolenie naczelników OSP – 20 osób w tym 11 z ksrq.

W roku 2020 przeprowadzono 2 szkolenia dowódców OSP – 35 osób w tym 17 z ksrq.

W 2019 roku w komorze dymowej szkolenie ukończyło 148 osób, w tym 59 z ksrq, a w 2020 takie szkolenie ukończyło 79 osób w tym 45 z ksrq.

(akta kontroli str. 484)

Odnosząc się do potrzeb szkoleniowych w komorze dymowej Komendant wyjaśnił, że *w województwie mamy 2 komory dymowe, wszystko związane jest z wolnymi terminami i dostępnością przeprowadzenia tych ćwiczeń. Jeśli chodzi o rok 2020 ćwiczenia w komorze dymowej zostały zawieszone początkiem marca stąd ta różnica w stosunku do roku 2019. W roku bieżącym ma zostać otwarta JRG-3 gdzie będzie znajdować się komora dymowa, wtedy ilość osób przeszkolonych będzie dużo większa.*

(akta kontroli str. 574)

Szkolenie podstawowe strażaków OSP rozpoczynało się e-learningiem³⁵, zakończenie e - learningu po zaliczeniu wszystkich 37 tematów kończyło się otrzymaniem certyfikatu.

(akta kontroli str. 518)

3.6. W okresie objętym kontrolą przeprowadzono następujące ćwiczenia taktyczno – bojowe:

- 1) ćwiczenia w Przedsiębiorstwie Produkcji Lodów Koral 2019 r.;

³⁵ www.szkolenia.podkarpace.straz.pl

- 2) postępowanie podczas rozszczelnienia cysterny i wycieku paliwa lotniczego w Porcie Lotniczym Rzeszów Jasionka – *Lotnisko 2019*;
- 3) ćwiczenia lodowe, zbiornik wodny ul. Kwiatkowskiego – *Jezioro Żwirownia 2019 r., 2020 r.*;
- 4) postępowanie podczas działań ratowniczych prowadzonych na zalewie wodnym w Rzeszowie - *Zalew 2019*;
- 5) ćwiczenia organizowane przez Zarząd Gminnego Związku OSP RP w Chmielniku z udziałem jednostek KM PSP Rzeszów – *Chmielnik 2019*;
- 6) ćwiczenia wojewódzkie w Nowej Sarzynie zgrywające współdziałanie *SGRCHEM-EKO LEŻAJSK i RZESZÓW-2*, praktyczna realizacja zadań związanych z wyciekami substancji toksycznych na terenie zakładu dużego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej – *Zwięczyca 2019*.

(akta kontroli str. 575)

Ad pkt 1 celem głównym ćwiczeń była realizacja zadań przez Państwową Straż Pożarną w ramach specjalistycznej Grupy Ratownictwa Chemiczno – Ekologicznego Rzeszów 2 podczas awarii z udziałem amoniaku przy współpracy z zakładową służbą ratowniczą.

Dokumentacja ćwiczeń zawierała:

- nazwę i adres miejsca ćwiczeń;
- temat (cel główny ćwiczeń);
- cele szczegółowe;
- opis zdarzenia będącego przedmiotem ćwiczeń;
- założenia do ćwiczeń;
- uwagi i wnioski z realizacji celów;
- uwagi i wnioski dotyczące możliwości i warunków prowadzenia działań ratowniczych (oceny przygotowania miejsca/obiektu na wypadek wystąpienia pożaru lub miejscowego zagrożenia).

W ćwiczeniach brała udział Jednostka Ratowniczo – Gaśnicza Nr 2 PSP w Rzeszowie

(akta kontroli str. 576-588)

Ad pkt 2 celem głównym ćwiczeń było postępowanie podczas rozszczelnienia cysterny i wycieku paliwa lotniczego w Porcie Lotniczym Rzeszów Jasionka.

Dokumentacja ćwiczeń zawierała:

- nazwę i adres miejsca ćwiczeń;
- temat (cel główny ćwiczeń);
- cele szczegółowe;
- opis zdarzenia będącego przedmiotem ćwiczeń;
- założenia do ćwiczeń;
- informację o służbach współdziałających to jest:
 - LSRG;
 - Policja;
 - Straż Ochrony Lotniska;
 - Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratunkowego w Rzeszowie;
- informację o uczestnikach ćwiczenia to jest:
 - Jednostka Ratowniczo – Gaśnicza Nr 2 PSP w Rzeszowie;
 - OSP Stobierna;
 - OSP Trzebownisko;
 - OSP Łąka;
 - OSP Wysoka Głogowska;
 - OSP Zaczernie.

(akta kontroli str. 589 - 597)

Ad pkt 3 celem głównym ćwiczeń było:

- w roku 2019 - doskonalenie umiejętności prowadzenia i koordynacji działań ratowniczych prowadzonych na lodzie. Działania wykonywane podczas ćwiczeń obejmowały również tematykę związaną z bezpiecznym korzystaniem z lodowisk i skierowane były głównie do dzieci i młodzieży szkolnej;

- w roku 2020 – praktyczne możliwości wykorzystania sprzętu do ratownictwa lodowego, technik ewakuacji poszkodowanych. Działania wykonywane podczas ćwiczeń obejmowały również tematykę związaną z bezpiecznym korzystaniem z lodowisk i skierowane były głównie do dzieci i młodzieży szkolnej.

Dokumentacja ćwiczeń zawierała:

- nazwę i adres miejsca ćwiczeń;
- temat (cel główny ćwiczeń);
- cele szczegółowe;
- opis zdarzenia będącego przedmiotem ćwiczeń;
- założenia do ćwiczeń;
- uwagi i wnioski z realizacji celów;
- uwagi i wnioski dotyczące możliwości i warunków prowadzenia działań ratowniczych (oceny przygotowania miejsca/obiektu na wypadek wystąpienia pożaru lub miejscowego zagrożenia).

W ćwiczeniach brały udział Jednostki Ratowniczo – Gaśnicze Nr 1 i 2 PSP w Rzeszowie.

(akta kontroli str. 598-608)

Ad pkt 4 celem głównym ćwiczeń było postępowanie podczas działań ratowniczych prowadzonych na zalewie wodnym w Rzeszowie.

Dokumentacja ćwiczeń zawierała:

- nazwę i adres miejsca ćwiczeń;
- temat (cel główny ćwiczeń);
- cele szczegółowe;
- opis zdarzenia będącego przedmiotem ćwiczeń;
- założenia do ćwiczeń;
- informację o uczestnikach ćwiczenia to jest:
 - Jednostka Ratowniczo – Gaśnicza Nr 2 PSP w Rzeszowie;
 - OSP Sokołów Małopolski;
 - OSP Tyczyn;
 - OSP Trzebownisko;

(akta kontroli str. 609, 621-626)

Ad pkt 5 celem głównym ćwiczeń było:

- prowadzenie działań ratowniczo – gaśniczych podczas pożaru obiektów przemysłowych i magazynowych;
- organizacja i prowadzenie działań ratowniczych podczas wypadku drogowego z udziałem osób poszkodowanych;
- prowadzenie działań ratowniczych w budynku użyteczności publicznej.

Dokumentacja ćwiczeń zawierała:

- nazwę i adres miejsca ćwiczeń;
- temat (cel główny ćwiczeń);
- cele szczegółowe;
- opis zdarzenia będącego przedmiotem ćwiczeń;
- informację o uczestnikach ćwiczenia to jest:
 - OSP Chmielnik;
 - OSP Zabratówka;
 - OSP Wola Rafałowska;
 - OSP Błędowa Tyczyńska Krzywa;
 - OSP Borek Stary;
 - OSP Hermanowa;
 - OSP Kielnarowa;
 - OSP Tyczyn;
- założenia do ćwiczeń.

(akta kontroli str. 611-620)

Ad. pkt 6 celem głównym ćwiczeń była realizacja zadań przez PSP w ramach Specjalistycznej Grupy Ratownictwa Chemiczno – Ekologicznego Rzeszów 2

i Specjalistycznej Grupy Ratownictwa Chemiczno – Ekologicznego Leżajsk podczas awarii z udziałem chloru przy współpracy z Zakładową Służbą Pracowniczą.

Dokumentacja ćwiczeń zawierała:

nazwę i adres miejsca ćwiczeń;

- temat (cel główny ćwiczeń);
- cele szczegółowe;
- opis zdarzenia będącego przedmiotem ćwiczeń;
- informację o uczestnikach ćwiczenia to jest Jednostkach Ratowniczo – Gaśniczych Nr 1 i 2 PSP w Rzeszowie;
- założenia do ćwiczeń;
- uwagi i wnioski z realizacji celów;
- uwagi i wnioski dotyczące możliwości i warunków prowadzenia działań ratowniczych (oceny przygotowania miejsca/obiektu na wypadek wystąpienia pożaru lub miejscowego zagrożenia).

(akta kontroli str. 1494 -1500)

KM PSP nie prowadziła analizy ćwiczeń ratowniczych spełniającej wszystkie wymogi określone w § 44 ust. 2 rozporządzenia ksrp.

Komendant wyjaśnił, że *analiza ćwiczeń ratowniczych prowadzona była przez Wydział Operacyjny w formie tabeli określającej udział OSP w ćwiczeniach/warsztatach. W 2018 roku wprowadzono do stosowania warsztaty dla OSP w ksrp, podczas których ćwiczone były elementy z różnych rodzajów ratownictw. Podczas jednodniowych warsztatów jednostka ćwiczyła kilka różnych elementów. Wg założeń wszystkie jednostki OSP w ksrp mają przejść taką formę ćwiczeń. W 2018 roku KG PSP polecił przeprowadzić niezapowiedziane ćwiczenia z zakresu prowadzenia działań powodziowych i organizacji zaopatrzenia wodnego podczas pożarów lasów. W 2018 roku na terenie powiatu przeprowadzono oba scenariusze ćwiczeń natomiast w pozostałych powiatach po jednym. W 2019 roku sytuacja miała wyglądać podobnie z tego względu nie planowano organizować dodatkowych ćwiczeń. Jednak w 2019 roku KM PSP w Rzeszowie została dołączona do grupy dwóch innych komend, na terenie, których odbyły się ćwiczenia. Ze względu na lokalizację ćwiczeń poza terenem administracyjnym podległym KM PSP w Rzeszowie do działań zadysponowano tylko siły i środki PSP.*

Dodatkowo w SWD PSP odnotowywany jest udział OSP w ćwiczeniach włącznie z obsadą osobową.

Przekazuje w załączeniu dokumentację ćwiczeń, w których udział wzięły SGRChem-Eko Leżajsk i Rzeszów 2;

Ze względu na to, że ćwiczenia miały charakter pokazowy bądź organizatorem były inne podmioty wnioski i uwagi były przekazywane podczas podsumowań ćwiczeń. Nadmieniamy, że ustawa o PSP nie nakłada na komendanta powiatowego (miejskiego) obowiązku organizacji ćwiczeń jak w przypadku komendanta głównego czy komendantów wojewódzkich. W związku z tym KG PSP opracowała „Metodykę oceny ćwiczeń wojewódzkich, międzywojewódzkich, krajowych oraz międzynarodowych”, Warszawa 27 maja 2020 r.

Wnioski sformułowane po ćwiczeniach i cała dokumentacja ćwiczeń są wykorzystywane przez strażaków JRG do uzupełniania doskonalenia zawodowego (w formie teoretycznej) w sytuacji, kiedy nie pełnili służby w dniu ćwiczeń. W większości przypadków obiekty, na których ćwiczymy są dobrze przygotowane do podjęcia działań ratowniczych. Ewentualne niedociągnięcia utrudniające nam działania są przekazywane właścicielowi obiektu (brak takich uwag w ocenianym okresie). Jeżeli występuje taka sytuacja jest ona uwzględniana we wnioskach. Dodatkowo we wnioskach są ujęte zmiany w organizacji zakładów, które nastąpiły z inicjatywy właściciela obiektu i usprawniają nasze działania ratownicze (np. w ocenianym okresie w zakładzie Korał wprowadzono elektroniczny system ewidencji osób wchodzących na teren zakładu, co wspomaga działania PSP przy ewakuacji ludzi podczas prowadzonych działań). Wszystkie informacje zawarte we wnioskach są pomocne podczas działań na terenie obiektów bądź zakładów, w których były organizowane ćwiczenia, w szczególności podczas rozpoznania.

(akta kontroli str. 1490-1493)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

- KM PSP nie prowadziła analizy ćwiczeń ratowniczych spełniającej wszystkie wymogi określone w § 44 ust 2 rozporządzenia ksrp.

(akta kontroli str. 1490-1493)

OCENA CZĄSTKOWA

Komendant skutecznie podejmował i realizował zadania w celu wyposażenia jednostek ratowniczo – gaśniczych PSP, jednostek OSP oraz wyszkolenia ratowników. Taką ocenę uzasadnia ustalenie dotyczące tego, że wyposażenie KM PSP było zgodne z ilością ustaloną w Tabeli wyposażenia, ustalonej przez Komendanta Miejskiego PSP lub wyższe od ilości określonej w *Standardach minimalnego wyposażenia komend powiatowych (miejskich) państwowej straży pożarnej w tym jednostek ratowniczo – gaśniczych*, a jedynie dwie jednostki OSP włączone do ksrp nie spełniały standardów w zakresie posiadania hydraulicznych narzędzi ratowniczych (rozpieracz, nożyce, pompa).

OBSZAR

4. Sprawowanie przez komendanta miejskiego PSP nadzoru nad ksrp na terenie powiatu.

Opis stanu
faktycznego

4.1. Inspekcje gotowości operacyjnej jednostek ksrp (w dalszej treści *Inspekcje*) przeprowadzane były zgodnie z zarządzeniem nr 10 Komendanta Głównego PSP z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie sposobu przeprowadzania inspekcji gotowości operacyjnej podmiotów krajowego systemu ratowniczo – gaśniczego. Załącznik nr 4 do tego zarządzenia stanowiła *Metodyka oceny gotowości operacyjnej*.

W toku przeprowadzanych inspekcji wykorzystywano *Zestawy pytań testowych do wykorzystywania w sprawdzianach wiedzy obsad podziału bojowego i stanowisk kierowania w trakcie inspekcji gotowości operacyjnej* w wersji ze stycznia 2017 r. – opracowane przez Komendę Główną SP – Krajowe Centrum Koordynacji Ratownictwa i Ochrony Ludności.

(akta kontroli str. 674 - 738)

W KM PSP prowadzono w cyklach półrocznych ewidencję inspekcji.

Z zestawienia inspekcji przeprowadzonych w I półroczu 2019 r. wynika, że zaplanowano i przeprowadzono:

- 2 inspekcje Stanowiska Kierowania KM PSP;
- 4 inspekcje jednostek ratowniczo – gaśniczych;
- 15 inspekcji jednostek OSP włączonych do ksrp.

Z zestawienia inspekcji przeprowadzonych w II półroczu 2019 r. wynika, że zaplanowano i przeprowadzono:

- 2 inspekcje Stanowiska Kierowania KM PSP;
- 5 inspekcji jednostek ratowniczo – gaśniczych;
- 22 inspekcje jednostek OSP włączonych do ksrp.

Z zestawienia inspekcji przeprowadzonych w I półroczu 2020 r. wynika, że zaplanowano:

- 2 inspekcje Stanowiska Kierowania KM PSP;
- 4 inspekcje jednostek ratowniczo – gaśniczych;
- 15 inspekcji jednostek OSP włączonych do ksrp.

Wyniki inspekcji nie były dokumentowane w formie zbiorczych analiz.

Składy zespołów inspekcyjnych określane były w rozkazach Komendanta Miejskiego PSP *w sprawie wyznaczania funkcjonariuszy do składu inspekcyjnego Komendanta Miejskiego PSP*.

(akta kontroli str. 655 - 656)

Komendant wyjaśnił, że *organizacja doskonalenia zawodowego dla członków zespołu inspekcyjnego odbywa się tylko na zasadzie standardowego doskonalenia funkcjonariuszy*.

W 2019 roku ze względu na dobre wyniki przeprowadzonych inspekcji nie przeprowadzono papierowej analizy z wyników przeprowadzonych inspekcji. Drobne uchybienia zostały przekazane ustnie podczas przeprowadzonych inspekcji.

(akta kontroli str. 654)

Kontroli poddano *Protokoły z inspekcji gotowości operacyjnej Ochotniczej Straży Pożarnej włączonej do krajowego systemu ratowniczo – gaśniczego w roku 2019* (w dalszej treści *protokoły*).

Czas przeprowadzanych inspekcji wynosił od 46³⁶ do 144³⁷ minut., średnio czas przeprowadzonej inspekcji wynosił 105,45 minuty, czyli 1,76 godziny.

Kontrola wykazała, że w przypadku 3 inspekcji³⁸ w części dotyczącej sprzętu zespół inspekcyjny nie udokumentował w pełni ustaleń w protokole.

Stwierdzono, że w części III protokołu *Gotowość do natychmiastowego użycia pojazdu, sprzętu ratowniczego, sprzętu łączności* odnotowano fakt wycofania pojazdu GCBA6/32 Nr rejestracyjny REJ 4245 nr operacyjny 329-05 – bez wskazania powodów i okresu wycofania nie uznając tego równocześnie za nieprawidłowość³⁹.

Inspekcja w poszczególnych przypadkach wykazała, że OSP nie dysponowała środkiem pianotwórczym⁴⁰, brak wpisu w książce dotyczącego badania technicznego i przeglądów urządzenia hydraulicznego nożyc do pedałów będących elementem zestawu hydraulicznego⁴¹ lub nieaktualne ubezpieczenia pojazdu⁴², pomimo to w odpowiednich protokołach nie sformułowano w tym zakresie uwag i nie naliczono punktów karnych w sekcji III.8 protokołu tj. *stwierdzone nieprawidłowości*.

Zgodnie z wyjaśnieniem do sekcji III. 8 protokołu należy poddać inspekcji samochody pożarnicze to jest między innymi:

- sprawdzić ich uzbrojenie i wyposażenie w sprzęt ze szczególnym uwzględnieniem jego sprawności, kompletności oraz spełniania wymogów bezpieczeństwa;
- sprawdzić sprzęt, prawidłowość jego zamocowania, możliwość uruchomienia i prawidłowość działania, konserwację itp.;
- sprawdzić aktualność dokumentów samochodowych;
- ocenić wpływ wycofania samochodu lub innego sprzętu z podziału bojowego na skuteczność działań OSP.

W 19 przypadkach inspekcja zakończyła się dla jednostki OSP oceną: *bardzo dobry*, a w 18 przypadkach oceną: *dobry*.

(akta kontroli str. 883 - 893, 1504 - 1801, 1806 - 1807)

Według danych zawartych w SWD⁴³ pojazd GCBA6/32 nr rejestracyjny REJ 4245 nr operacyjny 329-05 znajdował się na wyposażeniu OSP Futoma.

(akta kontroli str. 1946 - 1949)

Niezgodność ta została skorygowana w toku kontroli.

Komendant wyjaśnił, że *pozyskano informację z OSP Futoma o sprzedaży samochodu GCBA6/32 Jelcz. W związku z tym samochód został usunięty z bazy sił i środków SWD ST. Dodatkowo informujemy, że Wydział Operacyjny tut. Komendy złożony jest z dwóch etatów codziennych (8- godzinnych).*

³⁶ OSP w Chmielniku

³⁷ OSP w Głogowie Małopolskim

³⁸ OSP w Futomie

³⁹ OSP w Futomie, OSP Rzeszów Załęże, OSP w Trzcianie

⁴⁰ OSP Rzeszów - Załęże

⁴¹ OSP w Trzcianie

⁴² GL VW Trans nr rejestracyjny RZE NE60, nr operacyjny 339R15 - OSP w Górnio

⁴³ Stan na dzień 26 sierpnia 2020 r.

Komendant wyjaśnił ponadto, że *brak adnotacji dot. stanu psychofizycznego spowodowany był nieuwagą zespołu inspekcyjnego, który nie zauważył, w wytycznych o inspekcji, konieczności wpisania braku uwag. Inspekcje prowadzone są w jednostkach OSP w ksrq w większości przypadków przez ten sam skład osobowy, przez wiele lat. Zespół inspekcyjny posiada wersję elektroniczną protokołu z poprzednich lat, a więc tylko sprawdza i aktualizuje dokument, bez tworzenia go od nowa. Na sprawne przeprowadzanie inspekcji wpływ mają: czas druhów (ochotnicy porzucają swoje zajęcia, aby biec na alarm, inspekcje nie są zapowiadane), sprawne wykonanie ćwiczenia, sprawdzenie sprzętu. Przywołane w piśmie jednostki OSP znacznie różnią się w kwestii ilości posiadanego sprzętu. Inspekcje prowadzone są na podstawie Zarządzenia nr 10 KG PSP z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie sposobu przeprowadzania inspekcji gotowości operacyjnej podmiotów ksrq. Wytyczne nie nakazują, aby się odnosić do porozumienia o włączeniu do ksrq. KM PSP w Rzeszowie przekazała do OSP Futoma samochód GCBA 5/40 Renault. Natomiast GCBA 6/32 Jelcz miał być przeznaczony na sprzedaż i stąd informacja o wycofaniu. Różnice w datach wynikają z tego, że dane mogą być przekazywane w formie ustnej przez różne osoby. Niemniej ma to niewielki wpływ na gotowość operacyjną. Brak odniesienia się zespołu inspekcyjnego do odnotowanych w protokole braków/uchybień spowodowany był nieuwagą. Nadmieniamy, że podniesione podczas kontroli uwagi zostaną uwzględnione podczas prowadzonych w przyszłości czynności służbowych.*

(akta kontroli str. 2008, 2016 - 2019)

W składzie zespołu inspekcyjnego każdorazowo był pracownik Wydziału Operacyjnego, zatrudniony w codziennym rozkładzie służby⁴⁴. Do zadań Wydziału Operacyjnego składającego się dwóch funkcjonariuszy oprócz przeprowadzania inspekcji należało:

- przeprowadzanie inspekcji gotowości operacyjnej OSP w ksrq;
- przeprowadzanie inspekcji gotowości operacyjnej JRG PSP;
- przeprowadzanie inspekcji gotowości SK KM PP;
- organizacja ćwiczeń powiatowych;
- organizacja oraz udział w komisjach zawodów powiatowych i gminnych OSP;
- organizacja oraz prowadzenie szkoleń i kursów OSP;
- koordynacja akcji prewencji społecznej;
- realizacja zadań z zakresu informatyki i łączności;
- realizacja zadań obronnych;
- realizacja zadań Specjalisty Ochrony Danych;
- koordynacja zadań dla JRG KM PSP;
- obsługa i współpraca z OSP (łącznie 111 jednostek).

(akta kontroli str. 18-35, 2086-2102)

4.2. W okresie objętym kontrolą w KM PSP przeprowadzono 14 analiz dotyczących następujących zdarzeń:

- 1) 11 pożarów,
- 2) akcji ratowniczej - osoba w stawie;
- 3) rozszczelnienia rurociągu gazowego przy budynkach dydaktycznych Politechniki Rzeszowskiej;
- 4) rozlanej ręki w samochodzie.

Analizy przeprowadzane były na podstawie rozkazów Komendanta Miejskiego PSP w Rzeszowie wydanych na podstawie art. 13 ust. 6 pkt 1 i 6 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej⁴⁵ oraz § 44 pkt 4 rozporządzenia ksrq. Zakres tematyczny przedmiotowych analiz był zgodny z załącznikiem 13 rozporządzenia ksrq. Z każdej analizy sporządzane były wnioski z zaleceniami dotyczącymi ich wdrożenia.

Z przedmiotowych analiz wynika, że decyzje kierujących działaniem ratowniczym oraz organizacja tych działań były prawidłowe. Techniki ratownicze dobierane były właściwie, a środki i siły zadysponowane w pierwszym rzucie były wystarczające.

(akta kontroli str. 1180 - 1472)

⁴⁴ 8h dziennie.

⁴⁵ Dz. U. z 2020 r., poz. 1123 ze zm.

4.3. W okresie objętym kontrolą do Komendanta nie wpłynęły żadne skargi i wnioski dotyczące funkcjonowania ksrg.

(akta kontroli str. 652)

4.4. W KM PSP nie dokonywano odrębnej okresowej analizy funkcjonowania ksrg. Komendant wyjaśnił, że *dokumenty opisane w § 42 rozporządzenia MSWiA ws. szczegółowej organizacji ksrg, zostały już przekazane lub opisane w toku toczącej się kontroli, dokumentacja funkcjonowania ksrg na terenie miasta i powiatu składa się z: analizy zagrożeń, analizy zabezpieczenia operacyjnego, analizy gotowości operacyjnej, analizy ćwiczeń ratowniczych, analizy działań ratowniczych, planu ratowniczego, dokumentacji odwodu.*

(akta kontroli str. 1804, 2007)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

OCENA CZĄSTKOWA

Nadzór Komendanta nad ksrg na terenie powiatu był prawidłowy, pomimo tego, że w przypadku 3 inspekcji⁴⁶ gotowości operacyjnej OSP w części dotyczącej sprzętu zespół inspekcyjny nie udokumentował w pełni ustaleń w protokole. Przeprowadzono analizy zdarzeń ratowniczych oraz inspekcje gotowości bojowej. Z analiz zdarzeń ratowniczych wynikało, że decyzje kierujących działaniem ratowniczym oraz organizacja tych działań były prawidłowe. Techniki ratownicze dobierane były właściwie, a środki i siły zadysponowane w pierwszym rzucie były wystarczające.

Na funkcjonowanie ksrg w okresie objętym kontrolą nie wpłynęła żadna skarga.

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski o:

Wnioski

- 1) sporządzanie analizy zagrożeń zgodnie z rozporządzeniem ksrg;
- 2) przekazywanie wniosków z analizy zagrożeń uprawnionym podmiotom w formie pisemnej;
- 3) przeprowadzanie analizy ćwiczeń ratowniczych spełniającej wszystkie wymagania określone w § 44 ust. 2 rozporządzenia ksrg;
- 4) przeszkolenie wszystkich funkcjonariuszy stanowiących obsadę osobową Stanowiska Kierowania KM PSP.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania
uwag i wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

⁴⁶ OSP w Futomie

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Rzeszów, dnia 29 października 2020 r.

Kontroler
Monika Marciniak
Główny specjalista k.p

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie
Dyrektor
Wiesław Motyka

/-/

p.o. WICEDYREKTORA
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Rzeszowie
wz. /-/
Robert Łukasz